«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

Энгсиэли

2014 сыл Олунньу 1 күнэ Субуота № 13-14 (10970)

1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга «Сыл бастың хаһыата»

Киэн туттар киһибит – биир дойдулаахпыт

СОЧИ МУУҺУН МУҢУТУУР КЫАЙЫЫЛААҒА

Күһүн Олимпийскай оонньуулар төрүт дойдуларыгар Грециядаа Олимпия куоракка кыһыҥҥы XXII-с Олимпийскай оонньуулар уоттарын умапыттара. Олимпияҕа Саха сирин делегациятыгар биһиги биир дойдулаахпыт, муус, мас оҥоһуктарга маастар Александр Шадрин сылдьыбыта. Кини «Киэргэ» ювелирнай тэрилтэ директора А. Павловы кытта Греция бэһиттэн мындыр оҥоһуулаах сэргэни оҥорбута. Онон Эллада сиригэр саха сэргэтэ үөрүүлээх быһыыга-майгыга турбута.

„Сочи-2014“ кыһыҥҥы спортивнай оонньуу буоларын быһыытынан кыһыны кытта сибээстээх күрэхтэр күүскэ ыытылыннылар. Биир интэриэһинэйинэн муус оҥоһуктарга күрэх дойду араас муннуктарыттан үгүс маастардары, көрөөччүлэри түмэ тарта. 15 күнү быһа хас да түһүмэххэ илин-кэлин түһүстүлэр. Манна Кытай, Япония, Аляска курдук сирдэртэн күүстээх маастардар кытыннылар. Үһүн унньуктаах, дьаныардаах үлэ түмүгүнэн биһиги уопуттаах маастарбыт Александр Шадрин Гран-при хаһаайынынан буолла. Ол туһунан күөх экран иннинэ WatsApp араас бөлөхтөрүгэр үтүө сурах буолан тилийэ көттө.

М. ПЕТРОВА

Улуус дьаһалтата отчуоттуур

НӘҺИЛИЭННЬЭНИ ТУОХ ДОЛГУТАРЫЙ?

НАМ. Улуус дьаһалтата тохсунньу 27 күнүгэр улуус киинигэр «Сардаҥа» кинотеатр дьиэтигэр отчуоттаата. Отчуоту улуус баһылыга А.П. Атласов бэйэтэ оҥордо. Мунньахха 90-тан тахса киһи кэлбит. Манна үксэ улуус, село дьаһалталарын үлэһиттэрэ, тэрилтэ салайааччылара сырыттылар. Төһө эмэ мунньах буоларын туһунан үс күнү быһа күөх экран нөҥүө биллэрии барбытын үрдүнэн нәһилиэнньэ аанньа ахтан кэлбэтэх. Дьиҥинэн киин сиргэ кыаллар, кыаллыбат араас кыһалҕа элбэх буоллаҕа дии. Саатар барбыт үлэни этэрбэс араадьыйатын нөҥүө буолбакка, официальнай сирэйдэр кэпсиилларин эт кулгаахтарынан истибиттэрэ ордук буолуо этэ. Өйдөммөтөх түгэннэрин боппуруос биэрэн быһааттарыа эбиттэр...

40 мүнүүтэлээх дакылаат кэнниттэн улуус депутаттарын ааспыт сыллааҕы үлэтин председатель И.Р. Попов, ис дьыала Намнааҕы отделениетын туһунан салайааччы А.А. Стручков кэпсээтилэр. Ити кэннэ боппуруостарга киирдилэр. Бастакы боппуруоһу улуус бибилиотекатын директора М.Р. Софронова биэрдэ. Кини культура киинин бырайыагын оҥотторууга марафоҥҥа хомуллубут үп ханна тиийбитин уонна тутуута саҕаланыан наадатын тоһоҕолоон эттэ. Социальнай харалта үлэһитэ А.С. Баишева нәһилиэнньэ үгүс араҥатын хабар боппуруостарын биэрдэ. Ол курдук, инбэлииттэр олорор дьиэлэрин документация тоҕо кыаллыбатын, өрөмүөнүн харчыта, маны сэргэ саҥа тутуллар объектар хаһан ирдэбилгэ эппиэттиир буолалларын уонна сыбаалка кыһалҕаларын ыйытта. 8 №-дээх аптека сэбиэдиссэйэ В.П. Крылова бюджет уонна тыа хаһаайыстыбатын эйгэтиттэн атын сиргэ үлэлиир эдэр спеціалистарга дьиэ тутуутугар субсидия көрүлларэ буоллар диэн баҕа санаатын эттэ. В.А. Максимова Метеостанция оройуонугар киэһээҥҥи өттүгэр уот кыамтата мөлтөҕүн, хаһан оҥоһулларын ыйытта.

И.И. Готовцев производственнай базаҕа сир-уот бэриллиэ дуо, улуус тас иэһэ төһө буолбутун дьанар түгэнигэр үгүс моһоллор тахсыахтарын сөп диэн сэрэттэ. ТХУ начальнигын солбуйааччы Нам улууһун границата хаһан өрөмүөннэнэрин уонна мыраан үрдүгэр ГАИ поһун хаһан туруоруохтарай диэн сылын аайы турар боппуруоһу ыйытта. «Кыталык» оҕо саадын сэбиэдиссэйэ Т.Н. Ядрихинская «Кыталык» оҕо саадын дьиэтэ-уота ирдэбилгэ эппиэттээбэтинэн, аварийнай туруктааҕынан быйыл атырдьах ыйынан үлэлээн бүтэрин ииһитиннэрдэ. Онон саҥа оҕо саадын тутуутун эбэтэр реконструкциятын туруоруста. Бу боппуруостарга уонна киирбит этиилэргэ барытыгар толору эппиэт бэрилиннэ. Түмүккэ Нам селотун олохтоохторо улуус дьаһалтатын үлэтин 100% биһирээтилэр.

М. ПЕТРОВА

Нам улууһун Аҕа баһылыгар Атласов Александр Павловичка 2 Хомустаах «Хомус» оҕо саадын иитиллээччилэрин төрөппүттэриттэн

АҺАҒАС СУРУК

Биһиги, 2 Хомустаах «Хомус» оҕо саадын иитиллээччилэрин төрөппүттэрэ олус кыһалҕаланан эйиэхэ, улуус Аҕа баһылыгар, көрдөһүү сурук түһэрэбит.

2010 сыл саас улахан алдьатыылаах халаан уутун кэнниттэн үөһэ мыраан үрдүгэр Сэргэлээххэ саҥа детсад дьиэтин сыл аҥарынан тутан үлэҕэ киллэрбиттэрэ. Биһиги төрөппүттэр саҥа детсад дьиэтэ тутуллубутугар олус үөрбүппүт. Оҕолорбут киэҥ, сырдык детсадка сылдьан сайдыахтара, үүнүөхтэрэ дии санаабыппыт.

Детсад тутуллуоҕуттан 3 сыл ааста. Сыл аайы кыһын таһырдьа халлаан 30 кыраадыстан намыһах буолла да, детсадпыт тымныйбытынан барар. 40-тан намыһах кыраадыс буолла да, детсад үлэлээбэт. Детсад иһигэр температура 10-ча эрэ кыраадыс буолар. Тохсунньу ый 9 күнүттэн үлэлиэхтээх детсад үлэлээбэккэ турар. Холобур, дьуһуурунайдар бэлиэтээбиттэринэн:

11.01.2014 – детсад иһэ 9 кыраадыс сылаас;

13.01.2014 – 14 кыраадыс, муоста 8 кыраадыс;

16.01.2014 – 13 кыраадыс, муоста 5 кыраадыс;

23.01.2014 – 14 кыраадыс, муоста 6 кыраадыс.

Биһиги, төрөппүттэр детсад дьиэтэ олох мөлтөх хаачыстыбалаахтык тутуллубут диэн сыаналыыбыт. Истиэнэтинэн, муостатынан тымныы курдат үргүйэр. Оҕолорбут детсадка сылдьан үөрэнэллэригэр, сайдалларыгар, иитээччилэр айымныылаахтык үлэлииллэригэр тымныы турарын тухары усулуобуйа олох суох. Тымныы детсадка сырытыннаран оҕолорбут доруобуйаларыгар олус улахан охсууну оҥорор буоллубут. Ааспыт 2013 сылга 1000 күн аҥардас оҕолор ыалдьан олорууларыттан көппүт. Маны таһынан элбэх күн детсад температурнай режимэ ирдэбилгэ эппиэттээбэт буолан көтүтүллүбүтэ. Сыл аайы маннык балаһыанньа хатылана турар кутталлаах.

Онон, улуус салалтата биһиги кыһалҕабытын өйдөөн, утары баран, баар балаһыанньаны уларытар дьаһаллары ылара буоллар диэн улахан баҕа санаалаахпыт уонна детсад төһө да саҥа аатырдар, капитальнай өрөмүөнү ыытарга модьуйсабыт.

Тоҕо биһиги эрэ оҕолорбут сиэртибэ буолуохтаахтарый!? Кинилэр оҕо саастарыттан тымныйан, ыалдьан, араас ыарыылларга тэбиллэллэригэр ким эппиэттиирий? «туох үчүгэй барыта – оҕолорго» диэн үөһэ турар дойду, республика салалталара бары телевизорга, радиоҕа тыл эттэхтэрин аайы этэллэр, тыыналлар. Ол этиилэр тоҕо биһиги оҕолорбутугар анамматтарый?

Онон, убаастабыллаах Александр Павлович, әһиэхэ эрэнэн туран детсадка капиальнай өрөмүөнү ыыттараргa көмөлөһүө, детсад сылаас буоларыгар болҕомтотун ууруо, оҕолорбут, чыычаахтарбыт тустарыгар кыһаллыа диэн бу сургу эн ааккар суруйдубут.

ОКОЕМОВА У.Н., ЗАХАРОВА А.С., ОСИПОВА В.В., барыта 32 киһи илии баттаабыт

НЭҺИЛИЭННЬЭНИ ТУОХ ДОЛГУТАРЫЙ?

ХАТЫРЫК. Кулуупка 70-ча киһи улуус баһылыгын отчуотун истэ кэллилэр. Дьиэбит биллэрдик сөрүүн, инньэ гынан, били этэр социальнай объектарбыт температурнай режим өттүнэн ирдэбилгэ эппиэттэспэттэрин эт хааммытынан биллибит. Улуус баһылыга А.П. Атласов отчуоттаабытын кэннэ элбэх этиилэр киирдилэр, сороҕо этии да курдук ылыныллыахтарын сөп. Хатырыктары туох долгутар эбитий?

Юрий Потапов сүөһү ахсаанын аччаппат туһугар туох үлэ барарын туоһуласта, ол кэннэ биир пенсионер 4 ый устата Хатырыкка тоҕо үктэммэтиҥ диэн тыл быктарда, эбиитин «Сулусчаан» детсад Хатырыкка тутуллуохтааҕын тоҕо Намҥа дьэндэйдэ диэн хантан эрэ истибитин токкоолосто. Ол быыһыгар балыыһа тутуутугар хомуйбут харчыбыт тоҕо киин балыыһаҕа баран хааллай диэн эмиэ баайсыы аҥардаах ыйытыы бэрилиннэ. Манна барытыгар дьиҥ иһигэр ити барыта «этэрбэс араадьыйата» токуруппут сурахтара диэн хоруй бэрилиннэ. Оскуола директора П. Тимофеев Маймаҕаттан оҕолору тиэйэргэ транспорга эрэйдэнэллэрин, оскуола бюджетыгар араас бырайыастар, медицинскэй көрүүлэр курдук өнөлөргө үп тиийбэтин иһитиннэрдэ. Баһаарынньык Василий Дьяконов депо өрөмүөнүн уонна материальнай өттүнэн хааччыллыытын туруоруста. Онуоха мантан салгыы деполары республикатааҕы баһаарынай салалта илиитигэр ыларынан онтон хааччыллыахтаахтарын быһаардылар.

Үлэ, тыыл ветерана Юрий Титов Модукка, Аппааныга аҕалыллыбыт кэлии сүөһү төһө көдьүүстээҕин туоһуласта, «Баһылай» б/х баһылыга Петр Охлопков «Эт-Ас»-тар былырыын ылбыт 120 тонна отторун төлөөбөккө сылдьалларын, маны таһынан чаһынайдарга өссө 28 т от иһин эмиэ төлөөбөтөхтөрүн эттэ.

Кэпсэтиигэ Юрий Потапов культураҕа болҕомто ууруллуон наадатын, Горнайга, Үөһээ Бүлүүгэ суруйааччыларын, мелодистарын күүскэ өйүүллэрин холобур аҕалла. Кулууп директора саҥа кулууп «Үтүө дьыаланан» тоҕо тутуллубатын, дефектнэй аактата өссө 2005 с. оҥоһуллан баран отой айгыраабытын санатта. Сергей Готовцев заправка боппуруоһун таарыйда, ону тэҥэ спорт өттүнэн ыччат физическэй туруга мөлтөөн эрэригэр, спортсаалаҕа тренердэр наадаларын туруоруста. Үлэ ветерана Данил Пахомов тыа сирин оскуолалара барыта агрохайысхалаах буолуохтаахтарын, сэбиэскэй саҕанааҕы курдук ЛТО-ры сөргүтэн сайыҥҥы сынньалаҥы көдьүүстээхтик тэрийэри санатта. Маны таһынан племенной үлэҕэ, бүтэйдээһиҥҥэ, саха сылгытын иитиини кэҥэтэргэ этии киллэрдэ.

«Кэскил» детсад сэбиэдиссэйэ Екатерина Заровняева ахсынньы 8 күнүттэн саҥа дьиэҕэ киирэн үлэ саҕаламмытын, детсадтара аһара итиитин, ол түмүгэр салгыннара наһаа куурарынан бу оҕо доруобуйатыгар охсуулааҕын бэлиэтээтэ. Музей научнай сотрудника С. Попова М.К. Аммосов аатынан музей отой туспа буоларын (билигин Е.М. Ярославскай музейыгар филиал быһыытынан үлэлиир. – В.К.), культура кадрдарыгар болҕомто ситэтэ суоҕун, ол инниттэн музейга биир ставканы икки пенсионер үллэстэн үлэлиилэрин, эдэрдэр манна санамматтарын аҕынна.

Ити курдук кыра-улахан кыһалҕалары эридьиэстээн, туруорсан, ыйытыыларыгар хоруй ылан баран хатырыктар улуус дьаһалтатын ааспыт сыллааҕы үлэтин «биһириилларин» биллэрдилэр.

* * *

МОДУТ. Хатырыкка курдук эмиэ 70-ча киһи мустан отчуоту болҕойон иһиттилэр уонна тутатына оҕо саадын туруорустулар. Манна өссө күһүн быыбар саҕана сырыттахха тутуу барбатаҕа ыраппыта харахха быраҕыллар, ону сэргэ дьон олорор дьиэтэ эргэрэн, күрүө-хаһаа самнастан, хайдах эрэ дьон санаата түһэ быһыытыйбытын туоһутун курдук киһи көрөр этэ. Ол сиэринэн ыйытыылар даҕаны тутууну таарыйдылар, ону тэҥэ социальнай контракт туһунан сурастылар, «Тунал» хаһаайыстыба тыба балаһыанньата хайдаҕын чуолкайдастылар.

Александра Кутукова санитарнай киниискэни толороору эрэй бөҕөнү көрбүтүн, төһө эмит төлөбүрдээх өнөҕө харчы бөҕөнү төлөөн баран онно уочаракка, манна уочаракка күндьыл сүтэрин күүскэ кириитикэлээн эттэ.

Кэпсэтиигэ Ион Васильев рейсэбэй автобуһу Модут иһинэн сырытыннарары, кыра оҕолору саас салгыҥҥа сырытыннарар инниттэн хатыыскалыыр сыыр оҥотторор наадатын тоһоҕолоон бэлиэтээтэ. Улуус мунньаҕын депутата Алексей Попов хайдах эрэ быраҕыллыбыт сиргэ олорор курдукпут диэн туран, баһылык үлэлиир болдьоҕор оҕо саадын хайаан да туттарыахтааҕын туруоруста. Семен Осипов ааспыт сылларга сиргэ биир туорах сиэмэ түспэтэ, сылгылар алааска сылдьыбакка бөһүөлэккэ мэччийэллэр, «Тунал» хаһаайыстыба биһигини төрдүттэн эһэн эрэр диэн дьиксинэрин биллэрдэ. Оскуола директора Владимир Иванович 2016 сылга диэри саҥа оскуоланы тутуу быһаарыллыаҕа диэбиттэрэ да онтубут отой да билиҥҥи туругунан ханнык да испииһэккэ суоҕун курдук суох диэн сонньуйа эттэ. Онон оскуола капитальнай өрөмүөнүн туруорсарын, агрооскуола буоларын быһыытынан саҥа трактор наадатын бэлиэтээтэ.

Түмүк тылыгар Александр Атласов кырдьык даҕаны Модукка өтөрүнэн тутуу ыытыллыбатаҕын, онон хайа сатанарынан детсады суһал соҕустук туттарар наадатын эттэ, бу туруорсууну толорууга ылабыт диэн мэктиэлээтэ. Ити курдук модуттар кыһалҕаларын этэн, туйуллубут санааларын тэбээн баран дьаһалта ааспыт сыллааҕы үлэтин «биһириибит» диэн биир санааҕа кэллилэр.

В. КАСЬЯНОВ

МАЙМАҐА. Сэрэдэҕэ, тохсунньу 22 күнүгэр «Нам улууһа» МТ баһылыгын социальнай боппуруоска солбуйааччы В.Н. Дьяконова салайааччылаах VI бөлөх сыллааҕы отчуоту иһитиннэрдэ. Отчуоту истэ 17 киһи кэлбит. Бу дьон нэһилиэнньэни уонна тус бэйэлэрин долгутар ыйытыыларын биэрдилэр.

Ол курдук, сайыҥҥы уу ситимэ хаһан холбонорун, оскуолаҕа, детсадка саҥа котельнай тутуллан газка хаһан көһөрүн, үүт туттарыы харчыта тоҕо үрдээбэтин, Хатырык автобуһа тоҕо Маймаҕаҕа диэри кэлбэтин, интернет ситимэ хаһан холбонорун, баанынай хаһаайыстыба тэриммиттэргэ туох көмө баарын, Атамайга саҥа тутуллубут хотоҥҥо турбут герефорд боруодалаах сүөһүлэри ханна гыммыттарын, билигин хотон тоҕо үлэлээбэккэ кураанах турарын, 4 квартиралаах дьиэни ремоннанарга туох көмө оҥоһулларын, VI-с спортивнай оонньууларга туох тэрээһин үлэтэ ыытылла турарын о.д.а. сурастылар. Ыйытыы кэннэ сэргэх кэпсэтии буолла. Нэһилиэк баһылыга КСК тутутун «Үтүө дыала» программатыгар киллэрэллэригэр баҕарда уонна от үлэтин былаана хайдах да гынан туолбатынан былааны өссө көрөн чиҥэтэн биэрэргэ этии киллэрдэ. Оскуола директора, Дмитриев А.Г. оскуола тымныытынан оскуолаҕа улахан капитальнай өрөмүөн оҥоһуллуон баҕарарын, остолобуой провода олус эргэрэн саҥардыллыан наадатын эттэ. Олохтоох нэһилиэнньэ стационарнай телефон сибээһэ мөлтөҕүн өссө олох да үлэлээбэт буолан хааларын, кыһын суолу Хатырыкка эрэ дылы астаралларын, нэһилиэккэ оҕус, осеменатор суох буолан ынах төрүөҕэ аҕыйыы турарынан оҕус иитэр дьоҥҥо субсидия көрүллүрэ буоллар, дьон идэһэ оҥостубакка иитиэ этэ диэн эттилэр. Хаһыакка, араас сурунаалга суруттарыахтарын баҕаралларын этэн туран почтовай отделение уонна библиотека наадатын, НВК «Саха» ханаала көстөрүн, күнүскү автобус сылдьарын туруорустулар. Олохтоохтор «сайдыы суолун кытта тэҥҥэ хардыылыахтаахпыт» диэн баҕа санааларын этэн туран улуус үлэтин биир санаанан биһирээтилэр.

* * *

ТҮБЭ. Отчуоту истэ нэһилиэк сынньалаҥ киинигэр 46 киһи муһунна. Ол курдук, сүүрбэччэ ыйытыы киирдэ, уонча этии этилиннэ. Мустубут дьонтон тыа хаһаайыстыбатын салаатыгар маннык ыйытыылар киирдилэр: саҥа тэриллибит баанынай хаһаайыстыбаҕа 2014 сылга төһө субсидия көрүллүбүтүн, б/х үлэһит ыларыгар туох көмө баарын, «Начинающий фермер» конкурска кыттарга туох ирдэбил турарын, Атамайга турбут герефорд сүөһүлэр ханна баалларын, үүт туттарыы харчыта тоҕо үрдээбэтин, вет. врач хаһан аананан кэлэрин уо.д.а. сурастылар. Онтон үөрэх салаатыгар: оскуола олус тымныытынан капитальнай ремонт хаһан буоларын, оскуолаҕа, детсадка хаһан саҥа котельнай тутуллан газка уларыйарын, «Түбэчээн» оҕо саадын юбилейыгар улуус дьаһалтата бэлэхтээбит харчынан сертификатын хайдах туһаналларын уо.д.а. ыйыттылар. Олох-дьаһах өттүгэр: пенсионердар дьиэлэрин ремоннаналларыгар туох көмө баарын, сэрии тулаайыҕар квартира бэриллиэн сөп дуо диэн, Нам нэһилиэгин тупсарыыы үлэтэ төһө күүскэ барарын, VI –с спортивнай оонньууларга бэлэмнэнии хайдаҕын уо.д.а. токкоолостулар.

Бу ыйытыыларга сөптөөх эппиэт бэриллибитин кэннэ кэпсэтиигэ олохтоохтор сүнньүнэн оскуола тымныытыгар тохтоотулар. 70-с сыллардаахха тутуллубут оскуолаҕа сылын аайы ремонт ыытыллар да син биир тымныытын, муостатынан үрэ турарын, баһаарынай өттүнэн эппиэттээбэтин, үөрэнээччилэр тымныйыылара уонна хабахтара ыалдьара элбии турарын төрөппүттэр да, учууталлар да долгуйан туран эттилэр. Онон газ котельнайа быйыл туталларыгар туруорустулар. Врачебнай амбулатурияны фельдшерскэй пуун (ФАП) оҥорботторугар баҕардылар. Түбэнэн араас сирдэргэ бараллар, Кэбээйи улууһун дьоно ааналлар, элбэх балыксыт сылдьар онон «Саханефтегазбыт» эппит этиитигэр сөбүлэһэн заправочнай пуун үлэҕэ киирэрэ буоллар, эдэр специалистарга уопсай дьиэ тутуллуннаҕына өр үлэлиэ этилэр, водовоз баара буоллар диэн баҕа санааларын эттилэр.

Нэһилиэк баһылыга Федоров К.К. улуус дьаһалтатыгар күүскөмө буолалларыгар нэһилиэннаата хайа да нэһилиэккэ баар кыһалҕалар курдук. Ол курдук, оскуола үөрэнээччилэрин таһар оскуола автобуһа эргэрэн алдьанара элбээбит, онон улуус дьаһалтатыттан саппаас чааска, ГСМ-ҥа туох эмэ көмө көрүллүүтүн, VI-с спортивнай оонньууларга нэһилиэк 2 улууһу көрсөр эбит, онно нэһилиэги тупсарыыга туох көмө баарын, саҥа детсад, кулууп хаһан тутулларын, дьиэ туттааччыларга субсидия ирдэбилэ хайдаҕын, оптоволоконнай интернет ситимэ хаһан киирэрин, «Мичээр» оҕо саадыгар хаһан ремонт буоларын, үүт тутуутун тоҕо эрдэ саҕалаабаттарын, такси сыананатын ким хонторуоллуурун, пенсияҕа тахсыы ирдэбиллэрин туһунан, фельдшер хаһан аананан кэлэрин о.д.а. ыйытыылар киирдилэр. Ыйытыылар кэнниттэн кэпсэтиигэ үүт туттарыытын эрдэттэн саҕалаан саҥа дьылга дылы туталлара буоллар, нэһилиэккэ туризмы тэрийдэхпитинэ эдэр ыччаты үлэлэн хааччыйар кыахтаахпыт, баанынаны чөлүгэр түһэрэн бурдук, хортуоска ыһыытын саҕалыыры, билиҥҥи эдэр ыччат пенсия туһунан өйдөбүлэ суох сайдан, улаатан эрэр, онон онно туох эрэ өйдөбүлү тириэрдэр үлэ күүскэ барыан наадатын, налог үрдүгүн, Нам улууһугар элбэх тутуу барбытын туһунан бэлиэтээтилэр уонна улуус дьаалтатын үлэтин биһирээтилэр.

* * *

ГРАФ БИЭРЭГЭ. Отчуокка «Самородок» сынньалаҥ киинигэр 40-ча киһи муһунна. Граф Биэрэгин олохтоохторуттан Дьячковскай М.В. «Переработка металлолома» диэн проектааҕын олоххо киллэрэригэр улуус дьаһалтатыттан туох көмө баар буолуоҕун уонна производство өттүгэр туох былаан баарын ыйытта, оскуола директора Федорова М.С. быйылгы сылга бюджет харчыта тоҕо аччаабытын ыйытта уонна саҥа үлэлии кэлэр специалистарга олорор дьиэ боппуруоһа сытыытык турарын эттэ. 2 №-дээх профессиональнай лицей директора Жирков Нь. М. Намнааҕы лицей республикаҕа бастыҥнар быыстарыгар сылдьарын эттэ уонна техникум буолан эрэллэрин, саҥа тутуулар саҕаланыахтаахтарын иһитиннэрдэ. Маны таһынан даамба, водопровод, оҕо оонньуур площадкатын, саҥа тутулла турар детсад салгыы тутуллутун, оскуола аттыбар баар хоруу оҕолорго сэрэхтээҕин, онно тэҥниир үлэҕэ туох эмэ үлэ ыытыллыытын, доруобуйа харастабылыгар государстволтан төһө харчы көрүллэрин, туһунан араас боппуруостар киирдилэр. VI-с спортивнай оонньуу үрдүк тэрээһиннээхтик ыытылларыгар баҕардылар. Мустубут дьон улуус дьаһалтатын үлэтинхамнаһын биһирээтилэр.

Семен АРГУНОВ

Хайдах олордугут, ыаллар?

САРСЫҢҢЫ КҮММҮТ ӨССӨ САЙЫННЫН

Этэҥҥэ сырыттахха күндьыл элэҥнээн олорор, хайыыүйэ кыһыммыт ортото буола охсон, үгүс үөрүүлээх, көрнар көтөллөөх, ырыа-тойук аргыстаах Саҥа дьылбыт этэҥҥэ аахан үүммүт 2014 сылбыт боруогун атыллаатыбыт.

Аны ааспыт сылбыт үлэтинхамнаһын хаамыытын сурукка тиһэн, дьоҥҥо тиэрдээри үрүҥхара, ыраас мууска ууруллар отчуоттарын кэмнэрэ саҕаланнаҕа.

Онон туһанан мин бу күннэргэ «Госстрахтааҕы» түөлбэ бу ааспыт сылга үлэтин билсэ 12 чилиэннээх Р.П. Атласова солбуйаччылаах салайааччы Александра Афанасьевна Матвееваны уонна кини көмөлөөччүлэрин көрсөн кэпсэппитим туһунан кылгастык билиһиннэрэргэ тоҕоостоох кэм үөскээтэ.

Бу түөлбэҕэ уопсайа 600-тэн тахса киһи олорор, олор истэригэр үлэ, тыыл ветераннара 29 киһи, элбэх оҕолоох 9 ыал баар эбит.

Түөлбэ үлэтин А.А. Матвеева бу сааскыттан салайан үлэлэтэ сылдьар. Бу кылгас кэмнэ син сөптөөх үлэ барбыт, ол курдук ыам ыйыгар субуотуннуук бэрээдэгинэн 90 устуука мас олордуллубут, саас территориялары ыраастыырга, сыбаалканы өрө тардыыга көмө үлэ барбыт, ыам ыйыгар СР культуратын туйгунун, тыыл ветеранын Иван Афанасьевич Бубякины үбүлүөйүнэн сибээстээн чиэстээһин буолбут уонна «Эҥсиэли» хаһыат нөҥүө эҕэрдэ тиэрдиллибит.

Улууспутугар биир биллэр оҕуруотчукка Л.П. Решетниковаҕа уонна куоракка баар ботаническай садка сылдьаннар оҕуруот аһын, сибэккини көрөр-истэр, үүннэрэр туһунан уопут атастаһыытын тэрийэн элбэҕи билэн-көрөн кэлбиттэр. Аппааныга, Хамаҕаттаҕа сылдьаннар түөлбэлэр үлэлэрин билсибиттэр.

Түөлбэ олохтоохторо улуус-ка ыытыллар араас тэрээһиннэргэ ким туох кыахтааҕынан кытталлар эбит, ол курдук кырдьаҕастар нэдиэлэлэригэр анаан ыытыллыбыт киин библиотекаҕа «Өркөн өй» диэн күрэххэ ветераннар В.А. Колесов, И.А. Бубякин, А.Е. Захаров кыттаннар 3-с миэстэҕэ тиксибиттэр. Күһүн куоракка киирэн Опера уонна балет театрыгар «Көмүс күһүн» диэн концерка сылдьыыны тэрийбиттэр. Спорка кыттааччылар эмиэ бааллар, ол курдук теннискэ улууска, республикаҕа эрэ буолбакка Дальнай Востокка тиийэ баран күрэхтэһэннэр Е.В. Староватова уонна Е.С. Матвеева бириистээх миэстэҕэ тиксэри ситиспиттэр.

Бу сайын Сиэникэйгэ ыытылларыгар ыһыахха элбэх саастаах дьон концерка кыттыбыттар, олортон сорохторо «Коробейники», «Дьүөгэлэр» ансамблга сылдьаллар.

В.Е. Егоров ыччаттарга, оҕолорго аналлаах үгүс кэрэхсэнэр ырыаны айбытын иһин диэн Президент Гранынан наҕараадаламмыт. Маны таһынан, бу түөлбэҕэ уруһуйдьут, быысапкаһыт, оҕуруонан араас киэргэллэри тиһээччи, билэ тигээччи, иистэнньэҥ, унтуу улларааччы, уустар о.д.а. дьарыгырар дьоннор бааллар диэн кэпсээтилэр.

Дьэ, ити курдук, түөлбэ олохтоохторо үлэлии, айа-тута олороллор эбит.

Аны сайын ыытыллыахтаах спартакиадаҕа сыһыаннаах араас үлэ барарынан, ол чэрчитинэн Доҕордоһуу болуоссатыгар Г.А. Седалищева сибэкки олордуохтаах, уопсайынан ол саҕана араас өрүттээх үлэ барара күүтүллэр дэһэллэр түөлбэ салайааччылара. Ч. Винокуров, Советскай, Сельскэй, Колхознай, Т. Бүрэ уулуссаларын суоллара оҥоһуллуохтаах, уот тардыыта, водопровод холбонуута, көҕөрдүү, тротуардары оҥоруу үлэлэрэ баар эбит.

Бу соторутааҕыта 7 киһилээх «Аҕалар сүбэлэрэ» диэн тэриллибит, онон кэлэр өттүгэр уол оҕолору кытта үлэ барыа, чөл олох иһин, араас куһаҕан дьаллыктан дьалты буолар туһугар сыыйа ылсыахтара диэн эрэнэбит уонна түөлбэ үлэтин иилиир-саҕалыыр үлэһиттэргэ ситиһииләри баҕаран туран, үүнэр күннэр үөрүүлээх, кэлэр кэмнэрэ кэскиллээх, саҥа сыллара саргылаах буоллун диэн үтүө баҕа санаабытын тиэрдэбит.

З.И. ЕГОРОВА

VI спортивнай оонньуулары көрсө

ТУОРА ТУРУМУОҔУҢ!

Убаастабыллаах Нам улууһун дьоно-сэргэтэ, тэрилтэ салайааччылара!

Бу буолаары турар VI спортивнай оонньууларга тэрээһин уонна оонньуулар кэмнэригэр элбэх үп наадата биллэр дьыала. Онон атын улуустар холобурдарыгар олоҕуран, мин көрдөһөбүн: бары биир түмсүүлээхпитин, тэрээһиннээхпитин көрдөрүөххэйиҥ!

Ким бэйэтин кыаҕынан көрөн анал счекка, биитэр фондаҕа үптэ хомуйуоххайыҥ, ол барыта тэрээһин үлэтигэр бардын. Биһиги дьиэ кэргэн 10000 солк. угарга бэлэммит.

К.И. ФЕДОРОВ,
Нам с. олохтооҕо

ЭППИЭТИНЭС СҮРДЭЭХ УЛАХАН

VI-с спортивнай оонньуунан сибээстээн сыл саҕаланыаҕыттан күүрээннээх үлэлэр саҕаланнылар. Ааспыт сыл түмүгүнэн улуус комплекснай спартакиадатыгар 14 көрүҥнэ күрэхтэспит эбит буоллахпытына эбии үс көрүҥ киирэн биэрдэ. Онон барыта 17 көрүҥ буолла. Ол курдук, «Манчаары оонньуулары-гар» киирбит остуол оонньуулара «Хабылык», «Хаамыска» уонна кыһыҥҥы көрүҥнэргэ ханҕынан сүүрүү эбии киирдэ. Спорт араас көрүҥнэригэр 23 федерация үлэлиэҕэ. Оонньууларга киирэр көрүҥнэр федерациялара Дьокуускайга ШВСМ киирэннэр бастакы улахан мунньахтарын ыытан таҕыстылар. Кэлэр олунньу ый саҕатыттан спортивнай оонньууларынан сибээстээн бу оонньууларга киирэр көрүҥнэргэ сүүмэрдиир күрэхтэһиилэр саҕаланыахтаахтар, ол кэннэ «квалификационнай» күрэхтэһиилэр буолаллар. Бу күрэхтэһиилэргэ республикаҕа 8, 10, 12, 14, 16 иһигэр киирбит эрэ спортсмен VI-с спортивнай оонньууларга кыттар бырааабылар. Онон эппиэтинэс сүрдээх улахан. Убаастабыллаах спортсменнар, спорт үлэһиттэрэ, спорду сэҥэрээччилэр бука бары түмсүөххэйиҥ, бары биир санаанан үлэлиэххэйиҥ.

И.А. УВАРОВСКАЙ – КҮРҮЛГЭН, Нам

Үөрэх эйгэтигэр

РОБОТОТЕХНИКА ТЭТИМНЭЭХТИК САЙДАР

Тохсунньу 16 күнүгэр Нам улууһугар робототехникаҕа II-с улуустааҕы күрэхтэһии буолан ааста. Биһиги улууспутугар робототехника куруһуоктара үһүс сылын тэриллэн ыытыллар. Н.С. Охлопков аатынан Нам улуустааҕы гимназиятыгар информатика учуутала Сокольников Иван Павлович, Нам 2 №-дээх оскуолатыгар технология учуутала Гуляев Иван Иванович уонна информатика учуутала Тихонов Савелий Николаевич, Хамаҕаттатааҕы саха-французскай лицейгэ информатика учуутала Москвитин Владилен Николаевич, I Хомустаахха «Сайдыы» оҕо киинигэр эбии үөрэхтээһин учуутала Барабанский Дмитрий Дмитриевич, ЦДНТТ-га эбии үөрэхтээһин учуутала Иванова Варвара Захаровна оҕолору робототехникаҕа дьаныардаахтык дьарыктыыллыр. Атын улахан оскуолаларга эмиэ дьарык барар гынан баран аналлаах, интэриэстээх учуутал тиийбэтэ үлэни бытаардар.

Робототехника оҕо моторикатын, киэҥ көрүүтүн, ылыммыт соругун толороргo үөрэтэр, сайыннарар. Бу дьарыгы оҕолор начальнай оскуолаттан саҕалаан дьарыктаныахтарын сөп. Робототехникаҕа оҕолор икки ардыларыгар күрэхтэһии Международнай таһымҥа тахсыбыта.

Н.С. Охлопков аатынан Нам улуустаҕы гимназиятыгар робототехникаҕа улуустааҕы күрэхтэһии ыытылынна. Күрэхтэһиигэ 7 оскуола кытынна. Ол иһигэр кыра саастаахтарга 6 хамаанда, улахаттарга (13-тэн үөһэ саастаахтарга) 7 хамаанда күрэхтэстилэр. Кыра саастаахтарга «Гонка по линии», «Сумо», улахан саастаахтарга «Кегльринг», «Биатлон» көрүҥнэригэр ыытылынна. Күрэхтэһиигэ барыта 28 оҕо уонна 14 учуутал кытынна. Күрэхтэһии түмүгүнэн «Гонка по линии» көрүҥнэ 1 м. – Аммосова Алина (5 кыл. ХСФЛ), 2 м. - Кутяркин Витя (6 кыл. ЦДНТТ) уонна Гуляев Айтал (6 кыл. ЦДНТТ), 3 м. - Мальцев Ваня (6кыл. Х-АОО), Корчанов Вова (7кыл. Х-АОО) уонна Евстафьев Гоша (5 кыл. Х-АОО); «Сумо» көрүҥэр - 1 м. – Кутяркин Витя (6 кыл. ЦДНТТ) уонна Гуляев Айтал (6 кыл. ЦДНТТ), 2 м. – Мальцев Ваня (6 кыл. Х-АОО), Корчанов Вова (7кыл. Х-АОО) уонна Евстафьев Гоша (5 кыл. Х-АОО), 3 м. – Винокуров Максим (7 кыл. Нам 2 №-дээх ОО), Шапошников Алик (7 кыл. Нам 2 №-дээх ОО); «Кегльринг» көрүҥэр - 1 м. – Барабанский Сергей (8 кыл. «Сайдыы» оҕо сайдар киинэ), Васильев Валера (8 кыл. «Сайдыы» оҕо сайдар киинэ) уонна Ичигинаров Уйгун (8 кыл. «Сайдыы» оҕо сайдар киинэ), 2 м. – Федоров Айтал (8кыл. ХСФЛ) уонна Беляев Дьулус (8кыл. ХСФЛ), 3 м. – Оконешников Айыллан (8кыл. ХСФЛ)уонна Винокуров Арсен (8кыл. ХСФЛ); «Биатлон» көрүҥэр – 1 м. – Федоров Айтал (8кыл. ХСФЛ), Беляев Дьулус (8кыл. ХСФЛ), 2 м. – Оконешников Айыллан (8кыл. ХСФЛ), Винокуров Арсен (8кыл. ХСФЛ), 3 м. – Григорьев Ион (6 кыл. ХСФЛ) кыайыылаахтарынан буоллулар.

Күрэхтэһии түмүгүнэн Хамаҕатта саха-французскай лицейэ 1 миэстэни, ЦДНТТ 2 миэстэни уонна Нам 2 №-дээх оскуолата 3 миэстэни ылан үөрүүлэрэ улахан. Намнааҕы үөрэх управлениетын начальнига Протопопов Олег Николаевич бастакы миэстэни ылбыт оскуолаҕа «Дисплей» маҕаһыынтан сертификат уонна иккис, үһүс миэстэни ылбыт оскуолаларга грамота уонна сыаналаах бириис туттарда. Учууталларга «төгүрүк остуол» түла өй-санаа атастаһыыта буолла уонна күрэхтэһии түмүгүнэн санаалар этилиннилэр.

Кыайбыт оҕолор республиканскай «РобоФест» фестиваль күрэхтэһиитигэр бараллар. Оҕолорго уонна кинилэр салайааччыларыгар улахан ситиһиини баҕарабыт.

Е.А. АНДРОСОВА, ЦДНТТ директора

Миграционная служба информирует

О НЕЗАКОННОЙ РЕГИСТРАЦИИ

Статья 2

Внести в Уголовный кодекс Российской Федерации (Собрание законодательства Российской Федерации, 1996, № 25, ст. 2954; 1999, № 28, ст. 3491; 2001, № 11, ст. 1002; № 47, ст. 4405; 2003, № 27, ст. 2712; № 50, ст. 4848; 2004, № 30, ст. 3091; 2005, № 1, ст. 13; 2008, № 15, ст. 1444; 2009, № 52, ст. 6453; 2010, № 19, ст. 2289; 2011, № 11, ст. 1495; № 50, ст. 7362; 2012, № 30, ст. 4172; № 53, ст. 7633, 7637 следующие изменения:

1) дополнить статьей 322.2 следующего содержания:

«Статья 322.2 Фиктивная регистрация гражданина Российской Федерации по месту пребывания или по месту жительства в жилом помещении в Российской Федерации и фиктивная регистрация иностранного гражданина или лица без гражданства по месту жительства в жилом помещении в Российской Федерации.

Фиктивная регистрация гражданина Российской Федерации по месту пребывания или по месту жительства в жилом помещении в Российской Федерации, а равно фиктивная регистрация иностранного гражданина или лица без гражданства по месту жительства в жилом помещении в Российской Федерации – наказываются штрафом в размере от ста тысяч до пятисот тысяч рублей или в размере заработной платы или иного дохода осужденного за период до трех лет, либо принудительными работами на срок до трех лет с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до трех лет или без такового либо лишением свободы на срок до трех лет с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до трех лет или без такового.

Примечание. Лицо, совершившее преступление, предусмотренное настоящей статьей, освобождается от уголовной ответственности, если оно способствовало раскрытию этого преступления и если в его действиях не содержится иного состава преступления»;

2) дополнить статьей 322.3 следующего содержания:

«Статья 322.3. Фиктивная постановка на учет иностранного гражданина или лица без гражданства по месту пребывания в жилом помещении в Российской Федерации

Фиктивная постановка на учет иностранного гражданина или лица без гражданства по месту пребывания в жилом помещении в Российской Федерации – наказывается штрафом в размере от ста тысяч до пятисот тысяч рублей или в размере заработной платы или иного дохода осужденного за период до трех лет, либо принудительными работами на срок до трех лет с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до трех лет или без такового, либо лишением свободы на срок до трех лет с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до трех лет или без такового.

Примечания. 1. Под фиктивной постановкой на учет иностранных граждан или лиц без гражданства по месту пребывания в жилых помещениях в Российской Федерации понимается постановка их на учет по месту пребывания (проживания) в жилых помещениях на основании представления заведомо недостоверных (ложных) сведений или документов либо постановка их на учет по месту пребывания в жилых помещениях без намерения пребывать (проживать) в этих помещениях или без намерения принимающей стороны предоставить им эти помещения для пребывания (проживания).

2. Лицо, совершившее преступление, предусмотренное настоящей статьей, освобождается от уголовной ответственности, если оно способствовало раскрытию этого преступления и если в его действиях не содержится иного состава преступления».

КОНФЕРЕНЦИЯ ПАРТИЯ ҮЛЭТИН ТОРУМНААТА

Тохсунньу 17 күнүгэр «Биир ньыгыл Россия» политическай партия Намнааҕы салаатын бу үүммүт сыллааҕы үлэтин-хамнаһын торумнуур Конференцията буолан ааста. Конференцияны партия Намнааҕы салаатын секретара Иван Романович Попов иилээн-саҕалаан ыытта. Конференция үлэтигэр-хамнаһыгар «Нам улууһа» МТ баһылыга Александр Павлович Атласов, Намнааҕы быыбардыыр уокурук председателэ Вячеслав Николаевич Мохначевскай уонна улуус нэһилиэктэрин баһылыктара кыттыыны ыллылар.

Конференцияҕа бастатан туран 1 Хомустаах баһылыгын быыбарыгар, ааспыт сыл ахсынньы 26 күнүгэр ыытыллыбыт барыллааһын куоластааһынын түмүгүнэн талыллыбыт партия кандидатын, Жирков Василий Гаврильевиһы, бигэргэтии буолла. Ону таһынан, Конференция кыттыылаахтара «Биир ньыгыл Россия» Намнааҕы салаатын 2014 сыллааҕы үлэтин былаанын бигэргэттилэр. Салгыы партия чилиэннэрин ахсаанын Намнааҕы салааҕа төһө буолбутун чопчулуур сыаллаах-соруктаах үлэни олунньу 25 күнүгэр дылы бүтэрэргэ диэн этии киирдэ. Конференция түмүгэр үөрүүлээх быһыыга-майгыга партия чилиэнин билиэтин Мохначевскай В.Н., Ипполитов Р.Е., Сивцева А.И., Шамаев М.Т. уонна Матвеева М.Г. илиилэригэр туттулар.

Түмүккэ, Ил Түмэн депутата А.И. Еремеев уонна Саха сирин вице-президенин, «Биир ньыгыл Россия» партия республикатааҕы политическай секретара Д.Е. Глушко Махтал суруктарын ааспыт быыбардарга Партия улахан көрдөрүүтүгэр үлэлэспит нэһилиэк секретардарыгар туттардылар.

«Биир ньыгыл Россия» партия Намнааҕы салаата

Кэрэ эйгэтигэр

ДОЙДУ ТЭБЭР СҮРЭҢЭР КЫАЙЫЫ АРГЫСТААХ

Улууспутугар оҕоҕо айар-тутар дьоҕурдарын күүскэ сайыннарар эбии үөрэх кыһалара үгүстэр. Олортон биир таһаарылаах үлэлээҕинэн 1 Хомустаах нэһилиэгэр баар «Сайдыы» оҕо айымньытын киинэ буолар. Бу киинҥэ оҕолор уруһуй, кыраайы үөрэтии, үүнээйи, тигии о.д.а. куруһуоктарга дьарыктаналлар. Биир айымньылаах үлэлээх куруһуогунан «Умсулҕан» студия буолар. «Умсулҕан» куруһуок салайааччыларынан араас сылларга Соловьева Л.Д., Тихонова В.Н., Орлова Я.П. үрдүк таһаарыылаахтык үлэлээбиттэрэ. Күн бүгүн куруһуогу Аргунова Александра Дмитриевна 2001 сылтан ситиһиилээхтик илдьэ сылдьар. Ити кэмтэн кини кылаас аайыттан оҕолору сүүмэрдээн фольклор араас көрүнэригэр дьарыктыыр. Оҕолор айар дьоҕурдара сайдарыгар, талааннара арылларыгар икки программанан үлэлиир. Алын кылаастарга 2-4 кыл. «Төрүт дорҕоон» программаннан уонна «Ийэ тыл сүмэтэ» диэн Орлова Я.П. программатынан 5-9 кыл. фольклор жанрын диринҥэтэн үөрэтэллэр. Программалар сүрүн сыаллара фольклор баай тыыныгар умсугутуу, улуу күүһүгэр угуйуу буолар.

Кылгастык кэпсээтэххэ, студияҕа сыллата 40-ча оҕо дьарыктанар. Кылааһынан кэлэн эмиэ дьарыктаналлар. Бу үөрэх кыһатын барбыт оҕолор СР үөрэҕин министерствота бигэргэппит анал докумуонун илиилэригэр туталлар. Куруһуоктан кынат анньыммыт оҕолор билигин киэҥ аартык суолугар орто, үрдүк үөрэх кыһаларыгар үөрэнэ сылдьаллар, билигин даҕаны араас күрэхтэргэ ситиһиилээхтик кытталлар.

«Умсулҕан» студия сыллата араас таһымнаах күрэхтэргэ аатын доргуччу аатта-тар. Ол курдук, 2006 с., 2009 с. «Сардаҥалаах Аартык», 2005с., 2013 с. «Хотугу Сулус», 2013 с. 11 төгүлүн ыытыллыбыт «Хоровод дружбы», «Мин республикам» диэн о.д.а. республикатааҕы күрэхтэргэ, фестиваллларга ситиһиилээхтик кыттан дипломант үрдүк аатын ылары ситиспиттэрэ. «Умсулҕан» салайааччыта А.Д. Аргунова бэйэтэ оҕо эрдэҕиттэн ыллыыр-туойар буолан, сөбүлүүр дьарыгын идэ оҥостон кэнчээри ыччаты үтүөҕэ, кэрэҕэ угуйар. «Умсулҕаннар» 2014 с. бастакы күннэригэр 6-с норуоттар икки ардыларынааҕы саҥа дьылааҕы фестивальга кыттан 1 миэстэни ылары ситистилэр. Ол туһунан иитиллээччилэр Милена Рязанская, Настя Избекова, Сардаана Аргунова маннык кэпсииллэр:

- Биһиги «Сайдыы» оҕо айымньытын дьиэтин «Умсулҕан» фольклорнай студиятыгар дьарыктанабыт, студиябыт үгүс ситиһиилээх. Бу соторутааҕыта тохсунньу саҥатыгар Москва куоракка норуоттар икки ардыларынааҕы «Рождественские звезды-2014» диэн күрэххэ кытынныбыт. Биһиги онно «Восход» диэн гостиницаҕа түспүппүт. Зоопаркаҕа кыыллары көрбүппүт. Барыта наһаа үчүгэй кыыллар, холобура, жирафа, хахай, үрүҥ эһэ о.д.а. арааһынай кыыл элбэх. Сарсыныгар кремль харыйатыгар сылдьыыбыппыт. Онно олус элбэх оҕо мустубута, араас маскарааттаах этилэр. Ити кэннэ кыһыл болуоссакка барбыппыт. Тохсунньу 7 күнүгэр циркаҕа сылдьыыбыппыт. Онно слоннар, хахайдар, тигрдэр, зебралар интэриэһинэй нүөмэрдэри көрдөрбүттэрэ. Онтон 8 чыыһылаҕа биһиги саамай долгутуулаах күммүт этэ. Дьэ, улахан сыанаҕа тахсаарыбыт олох турукпутугар киирэн кыратык долгуйбуппут. Арай түмүккэ биһиэхэ 1 истиэпэннээх диплом, кубок, сертификат уонна бириис туттарбыттарыгар олус үөрбүппүт. Барар күммүтүгэр роллдромҥа, макдональска сылдьыыбыппыт. Москваҕа наһаа үчүгэйдик күүлэйдээтибит, олус астынныбыт, үөрдүбүт-көттүбүт. Биһиги бары куруһуокпут салайааччытыгар А.Д. Аргуноваҕа истиҥник махтанабыт.

Онтон куруһуок салайаччыта оҕолор көстүүмнэрин тикпитА.К. Константиноваҕа барҕа махталын тириэрдэр.

М. ПЕТРОВА

Киһи – киһиэхэ

ОО, САЛЛААТ БАРАХСАН

Хас биирдии ийэ оҕотун армияҕа ыыттаҕына төһө да биир эрэ сыл сылдьалларын иһин долгуйар, суругун, сонунун кэтэһэр. Хатырык нэһилиэгин олохтоохторо Лена уонна Роман Ивановтар уоллара Алексей баҕа өттүнэн былырыын саас армияҕа барбыта. Саҥа дьыл иннинэ командира полковник А. Дьяченко төрөппүттэригэр бу курдук махтал суругу ыыппыт: «Эһиги уолгут Алексей Романович аатырбыт Москваттан Владивостокка тиийэ боевой суоллаах-иистээх, элбэх традициялаах байыаннай чааска чиэстээхтик сулууспалыыр. Эһиги соруккутунан, биэрбит байыаннай присягатынан, Россия интэриэһин суобастаахтык көмүскүүр. Ол курдук, Хабаровскай кыраайга күһүҥҥү халаан уututтан ыксаллаах быһыымайгы буолан, саахалы туоратыы кэмигэр инициативаны бэйэтин илиитигэр ылан, хорсуннук, үтүө суобастаахтык үлэлээтэ. Кини ситиһиитинэн киэн туттун, эһиги үчүгэй саллааты, Ийэ дойдуну көмүскээччини иитэн таһаарбыккытыгар махталбытын биллэрэбит» – диэн ис хоһоонноох. Бу курдук сурук кэллэҕинэ төрөппүттэр, аймахтар бары да үөрэбит уонна киэн туттабыт!

А. КУЛИЧКИНА, Хатырык

Хайдах олордугут ыаллар?

СЫЛЛАТА ЫЫТЫЛЛАРА КҮҮТҮЛЛЭР

Хатыҥ-Арыы нэһилиэгэр аан бастаан саҥа дьыллааҕы харыйа оонньууругар оҕолор ортолоругар күрэх биллэриллибитэ. Конкурска барыта 80-н тахса араас үлэ киирбитэ. Харыйа оонньуурун быыстапката И.Е. Винокуров аатынан музейга турбута. Дьүүллүүр сүбэ Винокурова А.А., Винокурова Т.Е., Сметанина С.П., Шумилова Д.Н. ахсынньы 25 күнүгэр маннык түмүгү таһаарбыта, ол курдук детсад саастаах оҕолорго Куличкин Алан «Смешарики» оонньуурдара 1 миэстэни ылбыта, 2 миэстэ – Замятин Никита тигии «Дед Мороз» оонньуура, 3 миэстэ – Оконешникова Виолетта ватнай томпонтан саҥа дьыллаах «Харыйата» ылла. Маны таһынан, маннык номинациялар олохтоннулар: «Оригинальность» - Евсеев Эрчим, «Символ года» - Варламова Ксюша, «Синие фонарики» - Эверстов Дима уонна Миша, «Симпатяшки» - Слепцов Саша, Дьяконова Дайаана, «Новогодняя композиция» - Дьяконова Кираида ыллылар. Онтон оскуола оҕолорун ортолоругар 1 миэстэни – Шамаев Харысхан (Х-АОО, 2 «б» кылаас), саҥа дьыллааҕы харыйа оонньуурдарын набора, 2 миэстэни - Бушуева Алина (ЗССО, 1 кылаас), папье машеттан Дед Мороз уонна Снегурочка, 3 миэстэни- Степанова Алира (Х-АОО, 2 «б» кылаас), Дед Мороз дьиэтэ ыллылар. «За лучшую идею» - Макаров Игорь (Х-АОО, 2 кыл.), «Оригинальность» - Замятина Жанна (Х-АОО, 2 «а» кыл.), «Лучшая парочка» - Алексеева Арина (Х-АОО, 2 «а» кыл.), «Дружба» - 4 кылаас коллектива, «Умелые руки» - Герасимова Ангелина (ЗССО), «Новогодний фонарик» - Кулешова Эдуарда (ЗССО, 2 кыл.) номинациялларга тигистилэр. Кыайылаахтарга уонна кыттыылаахтарга анал бэлэхтэр, грамоталар, сертификаттар туттарылыннылар. Саамай элбэх оҕону кытыннарбыт уонна көхтөөх кыттыыны ылбыт И.Е. Винокуров аатынан Хатыҥ-Арыы орто оскуолатыгар, Затоннааҕы ситэтэ суох оскуолаҕа, «Сандаара», «Хатыҥчаана» детсадтарга махтанабыт. Маннык конкурстар аны сыллата ыытыллара күүтүллэр, онон нэһилиэк дьоно көхтөөхтүк кыттыахтара диэн эрэнэбит.

Н.Д. СИВЦЕВА, Аппааны

САҢА ДЬЫЛЛААҺЫ ОРОҺООСПОТООҔУ БААЛ

Үүммүт 2014 сыл тохсунньу 7 күнүгэр Хатыҥ-Арыы нэһилиэгэр аан маҥнай «Рождественский бал Главы» диэн бастыҥ үөрэхтээхтэр уонна үрдүк ситиһиилэрдээх оҕолорго анаан үөрүүлээх бырааһыннык буолан ааста. Бу сылтан саҕалаан маннык үөрүүлээх тэрээһин үгэс буолан сыл аайы ыытыллара былааннанар. Манна Хатыҥ-Арыы нэһилиэгин оскуолаларыгар, оҕо сайдар кииннэригэр бэлэмнэнии бөлөххө сылдьар оҕолорго уонна нэһилиэкпититтэн сылдьар атын оскуолаҕа туйгуннук уонна үчүгэйдик үөрэнэр оҕолорго „Хатыҥ-Арыы нэһилиэк“ МТ баһылыга Слепцов Ю.И. саҥа дьыллааҕы бэлэҕин Тымныы оҕонньор сиэн кыыһынаан Хаарчааналыын туттарда.

Тобус толору мустубут, саҥа дьыллааҕы саалаҕа оҕолор остуоруйа алыптаах дойдутугар ыалдьыттаатылар. Аппааныгаҕы 2 №-дээх «Сандаара» оҕо сайдар киинин коллектива (сэб. Оконешникова А.С.) оҕолорго анаан олус интэриэһинэй, долгутуулаах «Золушка» остуоруйаны туруорбут.

Тэрээһин саамай долгутуулаах түгэнэ саамай чулууларга, саамай бастыҥнарга номинация туттарыыта буолла. Уопсайа 10 номинация туттарылынна. «Ученик года» И.Е. Винокуров аатынан Хатыҥ-Арыы орто оскуолатын 10 кылааһын үөрэнээччитэ, Платон Ойуунускай 120 сылыгар анаммыт «Көтүөххэ үрдүккэ хотойдуу» диэн республиканскай уолаттар хоһоон аҕыларыгар – 1 степэннээх дипломант, массреслинг призера, баскетбол талыллыбыт хамаандатын чилиэнэ, улуустааҕы химия олимпиадатын кыайыылааҕа, туйгун үөрэнээччи – Артем Евстафьев. «Открытие года» хаһаайынынан И.Е. Винокуров аатынан Хатыҥ-Арыы орто оскуолатын 10 кылааһын үчүгэй үөрэнээччитэ, «Ылдьаа ыччаттара» общественнай тэрээһин активиһа, «Тиэрэ-маары» КВН хамаандатын чилиэнэ, Саха КВН «Мистер КВН – көрдөөх көкөт» региональнай конкурсун обладателэ – Слава Жирков. «Исследователь года» Затон ситэтэ суох орто оскуолатын 6 кылааһын үчүгэй үөрэнээччитэ, активистка, «Шаг будущее» улуустааҕы научнай-практическай конференция кыайылааҕа – Валерия Акимбетова. «Золотое перо» Айита Эверстова И.Е. Винокуров аатынан Хатыҥ-Арыы орто оскуолатын 4 кылааһын үчүгэй үөрэнээччитэ, «Кэскил» хаһыакка, «Чуоранчык» сурунаалга ыстатыйалара бэчээттэммиттэрэ. «Юный общественник» Затон ситэтэ суох орто оскуолатын 6 кылааһын үчүгэй үөрэнээччитэ, художественнай самодеятельность кыттыылааҕа, республиканскай көҥүл туступуга 1 миэстэ, «Шаг будущее» улуустааҕы научнай-практическай конференцияҕа 3 миэстэ, «Прибой» ВИА чилиэнэ – Юра Ефимов. «Лидер года» Затон ситэтэ суох орто оскуолатын 8 кылааһын үчүгэй үөрэнээччитэ, активистка, оскуола президенэ – Ксения Бережнева. «Творческий потенциал» И.Е. Винокуров аатынан Хатыҥ-Арыы орто оскуолатын 9 кылааһын үчүгэй үөрэнээччитэ, «Ылдьаа ыччаттара» общественнай тэрээһин активиһа, «Тиэрэ-маары» КВН хамаандатын чилиэнэ – Айсен Винокуров. «До-ми-соль» номинацияҕа И.Е. Винокуров аатынан Хатыҥ-Арыы орто оскуолатын оҕолоро (сал. Саша Иванов, 8 кылаас үөрэнээччитэ). «Вдохновение» И.Е. Винокуров аатынан Хатыҥ-Арыы орто оскуолатын «Кэрэ Куо» муода театра (сал. Винокурова А.А.) уонна И.Е. Винокуров аатынан Хатыҥ-Арыы орто оскуолатын «Тиэрэ-маары» КВН коллектива (сал. Винокурова М.Е.) «Лучший творческий коллектив» диэн номинацияларга тиксэн үөрүү-көтүү үктэллэннилэр. Аан маҥнай нэһилиэк историятыгар киирбит үрдүк ситиһиилээх үчүгэй үөрэнээччилэрбитин итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит.

Иккис блогунан Тымныы Моруос сиэн кыыһынаан Хаарчааналыын Хатыҥ-Арыы нэһилиэгиттэн араас оскуолаларга туйгуннук үөрэнэ сылдьар 18 үөрэнээччигэ баһылык саҥа дьыллааҕы бэлэхтэрин туттардылар. Салгыы Хатыҥ-Арыы нэһилиэгин кэлэр кэнчээри ыччаттара, оҕо саадын бэлэмнэнии бөлөх иитиллээччилэригэр уонна 4-5 сыанаҕа үөрэнэр оҕолорго бэлэхтэри биэрдилэр. Баал кэмигэр Аппааныгаҕы «Чороон», Граф Биэрэгин «Самородок», Кыһыл Дэриэбинэ «Сайдыы» сынньалаҥ кииннэрин үлэһиттэрэ мустубут оҕолорго көрдөөх-нардаах оонньуулары ыыттылар, ырыаҥүкүү аргыстаах Саҥа дьыллааҕы Орохооспотооҕу баһылык баала түмүктэннэ. Нэһилиэкпит киэн туттар кэнчээри кэскиллэригэр өссө да ситиһиилэри баҕарыаҕыҥ.

КИЭРГЭН, СЫРДЫГЫНАН СЫДЬААЙ – САҢА ДЬЫЛ

Үгэскэ кубулуйбут, күүтүүлээх, кэтэһиилээх хаар, муус оҥоһугуттан күрэхпит быйыл төрдүс сылын Хатыҥ-Арыы нэһилиэгэр ыытылынна. Сыл устата нэһилиэк дьоно арыйар темаларын толкуйдаан, оҕолорун, сиэттэрин, чугас дьоннорун кытта хаар мунньан, чөмөхтөөн, киһи хараҕа сөбүлүү көрөр муус маҥан хаарбыт, араас өҥнөрүнэн оонньоон, дьиримнээн, сырдыгынан сыдьаайан, кырдьык даҕаны кыһыммыт барахсан тымныыытынан хаарыйан, тыалынан сипсийэн, ыйдаҥалаах түүннэринэн биһиктээн араас хаартан оҥоһуктар оҥоһуллан дьон хараҕын үөртэхтэрэ. Муус, хаар оҥоһугун күрэҕин «Киэргэн, сырдыгынан сыдьаай Саҥа дьыл – Саҥа 2014 сыл!» диэн ааттаатыбыт.

Уопсайа конкурска 7 тэриллтэ, 21 чааһынай ыал, ол курдук Аппааныттан – 10 ыал, Граф Биэрэгиттэн – 6 ыал, Кыһыл Дэриэбинэттэн – 5 ыал кыттыыны ылла. Быйыл кыттыбыт ыаллар үксүлэрэ Сочи куоракка буолаары турар Олимпийскай уонна 6-с Саха сирин норуоттарын спортивнай оонньуулар темаларын таарыйбыттар, сыл хаһаайынын аты оҥорбуттар, элбэх уот-күөс, сырдатыы үлэтэ барбытын уонна хаарынан оҥорбут хаачыстыбылара тупсубутун туһунан дьүүллүүр сүбэ бэлиэтээтэ. Маны таһынан, сылын ахсын кыттааччы ахсаана элбээн иһэрин, эдэр ыаллар уонна түөлбэнэн кытталларын бэлиэтиэххэ наада.

Туох барыта түбүктээх, түмүктээх буолар, онон түмүк маннык буолла. Кыттааччы элбэх буолан уонна тэҥ сыананы ыланнар дьүүллүүр сүбэ иккилии бириистээх миэстэлэри олохтоото. Тэрилтэлэргэ 1 миэстэни Аппааны бөһүөлэгин «Хатыҥчаана» 1№-дээх оҕо сайдар киинэ (сэб. Шумилова А.С.), 2 миэстэни НЦРБ Инфекционнай отделение коллектива (сэб. Романова И.И.), 3 миэстэни Граф Биэрэгин «Ромашка» детсада (сэб. Дорофеева Л.М.) уонна И.Е. Винокуров аатынан Историко-краеведческай музей (дир. Кутяркин В.Г.) ыллылар. Онтон Хатыҥ-Арыы орто оскуолата (дир. Ноговицын Д.И.), Кыһыл Дэриэбинэ «Сайдыы» сынньалаҥ киинэ (сэб. Винокурова А.Г.), Аппааны бөһүөлэгин «Сандаара» 2№-дээх оҕо сайдар киинэ (сэб. Оконешникова А.С.) анал номинацияларга тигистилэр. Чааһынай ыалларга 1 миэстэни тройка аттаах Тымныы Моруос оҕонньору уонна Хаарчааананы онорбут, Сочига буолаары турар Олимпийскай оонньуу тематын арыйбыт, нэһилиэк биир активист, спортсмен ыаллара, Гаврил Андрианович, Ольга Михайловна Протопоповтар (Аппааны бөһ.) ыланнар пылесоһунан наҕараадаланнылар. Инга Дмитриевна, Яков Спиридонович Машниковтар (Аппаны бөһ.) 2 миэстэни ыллылар. 8 хаар оҥоһугу оҥорбуттар, элбэх уотунан-күөһүнэн киэргэппиттэр уонна Степанида Михайловна, Григорий Егорович Евстафьевтар (Кыһыл Дэриэбинэ), Чысхаан оҕонньору, Хаарчааананы хаарынан оҥорбуттар, ону таһынан соҕотох муус оҥоһуктаах ыал, 3 миэстэни ыллылар – Наталья Николаевна, Иннокентий Евтропьевич Петровтар (Аппааны), олбуордарын барытын дьэрэкээн муус фонариктарынан, муус-маҥан пингвиннэринэн, хаар киһинэн, харыйаларынан киэргэппиттэр уонна Петров Николай Никифорович, Соловьев Николай Дмириевич (Граф Биэрэгэ), соседтыы ыаллар. Тымныы оҕонньору, Хаарчааананы уонна сыл символын аты онорбуттар кинилэр сыаналаах бириистэринэн наҕараадаланнылар.

Кыһыл Дэриэбинэттэн А.Р., П.Г. Платоновтар; М.П., Д.В. Кривошапкиннар; Н.Н., С.Н. Николаевтар; Николаева Э.Р.. Граф Биэрэгиттэн Т.И., Е.Е. Колесовтар; Москитин К.С.; Павлова Р.В.; М.А., О.С. Машниковтар; Степанов А.В.. Аппааныттан В.С., А.Г. Слепцовтар; М.И., П.П. Дураевтар; А.Ф., Л.Т. Тохтобиннар; Мордосова А.М.; Сивцев П.П.; Старостина П.М.; Петухова С.С. бастыҥ үлэлэрин иһин номинациялар хаһаайыттарынан буолан бириистэри туттулар. Хатыҥ-Арыы нэһилиэгин олохтоохторо өссө даҕаны ыытыллар конкурстарга көхтөөхтүк кыттыахтара диэн эрэнэбит.

Н.Д. СИВЦЕВА, Аппааны

ИНБЭЛИИТТЭР ДЬУОЛКАЛАРА

Чысхаан тымныы түһэн турдаҕына айылҕаттан атаҕастаммыт эбэтэр оҺолго түбэһэн ыарыһах буолбут инбэлиит дьон Саҥа дьыллааҕы бырааһынньыктара тохсунньу 12 к. Граф Биэрэгэр «Самородок» сынньалаҥ киинигэр ыытылынна. Саҥа дьыллааҕы үөрүүгэ-көтүүгэ, көргө-нарга Хатырык, Аппааны, Нам, Хамаҕатта, 2 Хомустаах уонна Үөдэй нэһилиэктэрин инбэлииттэрэ кэлбиттэр. Бу түмсүүнү Аппааны, Граф Биэрэгин инбэлииттэрин обществолара уонна культуратын үлэһиттэрэ тэрийэн ыыттылар.

Бастакынан улуустааҕы инбэлииттэр обществоларын председателэ Иванова М.С. уонна Аппааны баһылыга Слепцов Ю.И. Саҥа дьылынан эҕэрдэлээн тыл эттилэр. Онтон А.А. Охлопкова (Аппааны) туруоруутугар «Дьыллар» диэн театрализованнай спектаклы уонна Е. Андросова (Нам) бэлэмнээбит Саҥа дьыллааҕы остуоруйа пьесаны көрдүбүт. Эҕэрдэ концерга ырыаһыттар, Г. Макаров, А. Сысолятина, М. Федорова, В. Саввинов уо.д.а. толоруулара көрөөччүлэр сэҥээриилэрин ыллылар. Биллиилээх ырыаһыт, быйыл 55 сааһын бэлиэтээбит, Саха сирин мелодистарын союһун чилиэнэ Александр Меркулов кэлэн концеры улаханнык киэргэттэ. Инбэлииттэр көрдөөх оонньуулларга кыттан, таабырыннары таайан, лотереяҕа оонньоон үгүс бириистэри сүүйэн үөрдүлэр-көттүлэр. Саҥа дьыл кэтэһиилээх киэргэлинэн маскарааттар киириилэрэ буолла. Маскараакка 50-тан тахса киһи кыттыбыт. Онуоха бастыҥнарынан С. Емельянова (Нам), Д. Алексеев (Нам), Р. Константинов (Хатыҥ-Арыы), В. Ядреев (Үөдэй) уо.д.а. аатаннылар. Кыайыылаахтар боччум бириистэри туттулар.

Дьөһөгөй сылынан 8 киһи ат маскараатын оҥостубут. Кинилэр бары биһирэбил бириһинэн бэлиэтэннилэр. Дискотекаҕа үҥкүүһүт Михаил Карпов аныгылыы, түргэн хамсаныылаах үҥкүүлэри көрдөрдө уонна мустубут дьону бүтүннүүлэрин үҥкүүлэттэ. Ити курдук инбэлииттэр чэй иһэ-иһэ бэртээхэй тэрээһини көрдүлэр, быыһыгар туран үҥкүүлээтилэр, оонньоотулар. Инбэлиит – айылҕа атаҕастаабыт киһитэ. Ааҕааччым, эн, кинини бэйэҥ тэҥнээҕиҥ курдук көр!

ТЫМНЫЫ ОҔОННЬОР ТОҺСУЙАР

Саҥа дьыл буолар түүнүгэр Хамаҕатта «Түһүлгэ» сынньалаҥ киинигэр хаһан да буолбатах саҥа бырайыак ыытылынна. «Бремен музыканнарын мүччүргэннээх сырыылара» диэн музыкальнай остуоруйа спектакль көрдөрүлүннэ. Олохтоох артыыстар эрдэттэн кыһаллан бэлэмнэммиттэрэ өтө көстөр. Тылларын-өстөрүн иҥнигэнэ суох билэллэрэ, таҥастарын-саптарын үчүгэйдик оҥостуммуттара көрөөччүлэри улаханнык сөбүлэттэ. ВИА оонньоон музыкальнай остуоруйаны олус киэргэттэ. Тыыннаах музыка көрөөччүлэр сүргэлэрин көтөхтө.

Саҥа дьыл иккис күнүгэр «Чобуолар-чаҕыллар» фольклорнай бөлөх уонна «Хоболоох коза» диэн норуот остуоруйатынан оҕолорго аналлаах утренник ыытылынна.

Ахсынньы 3 күнэ. Сылын ахсын Дьокуускайтан кэлэн эстрада сулустара ыллаан-туойан барыылара үгэскэ кубулуйда. Бу сырыыга «Детсад» көр-күлүү айар бөлөх уолаттара кэлэннэр киэһэбитин киэргэтэн бардылар.

Ахсынньы 4 күнэ. Биир кэрэбэлиэ күүтүүлээх күнүнэн «Ветераннар дьуолкалара» буолла. Быйыл хайа да сыллааҕар элбэх кырдьаҕас кэлбит. Биэчэри «Күбэй» түмсүү тэрийэн ыытта. Культура үтүөлээх үлэһитэ Л.А. Андросова салайааччылаах «Ретро данс» үҥкүү бөлөҕө кырдьаҕастары үөртэ-көтүттэ. Любовь Алексеевна умнуллан эрэр урукку үҥкүүлэри «Падеграс», «Ту степ», «Краковяк» үҥкүүлэри үөрэттэ уонна сааланы бүтүннүүлэрин үҥкүүлэттэ. Сыл аайы буоларын курдук маскарааттар бааллара буолла. Манна 30-ча маскараат кытынна. Кыайыылаахтар үчүгэй бириистэри туттулар. «Күбэй» түмсүү биир дьиктини толкуйдаабыт. Ол курдук, саамай былыргы открыткалары уонна «Оҕо сааһым оонньуурдара» диэн былыргы оҕолор оонньуурдарын хомуйбуттара кырдьаҕастар дууһаларын долгутта.

Бу киэһэ биир бэлиэ түгэнинэн үлэ, тыыл ветерана, ветеринарнай үөрэхтээх Матрена Дмитриевна Соловьева 80 сааһын бэлиэтээһин буолла. Матрена Дмитриевна бэйэтэ икки этээстээх улахан торду оҥотторон аҕалан баар дьону барыларын күндүлээтэ уонна бар дьонугар И. Мигалкин «Кырдьар кырыыс буолбатах» диэн хоһоонун өйүттэн олус үчүгэйдик ааҕан иһитиннэрдэ.

Кырдьаҕастар барахсаттар эдэр саастарын эргитэн, оонньоон-көрүлээн, дуоһуйа үҥкүүлээн, үөрэн-көтөн тарҕастылар.

ТҮРГЭН ООННЬУУ ТҮМҮКТЭРЭ

Саҥа дьыл буолаары турдаҕына Намҥа, саха балаҕаныгар, сыл аайы ыытыллар үгэскэ кубулуйбут дуобакка Дед Моруос бирииһигэр 3-түү мүнүүтэлээх түргэн оонньууга блиц турнир ыытылынна. Турнирга 60-тан аҕа саастаах 15 дуобатчыт эргиир систематынан оонньоотулар. Күрэхтэһиини дуобат федерациятын салайааччылара Д.С. Федоров уонна А.И. Матвеев тэрийэн ыыттылар. Маныаха спорт управлениета уонна ветераннар сэбиэттэрэ спонсордаатылар. Улахан тыҥаһыннаах оонньуу кэнниттэн 6 инники тахсыбыт дуобатчыт бириискэ тигистэ. Ол курдук, 1 миэстэ Матвеев А.И. (Нам) – 11,5 очко, 2-с миэстэ Степанов П.П. (Партизан) – 11,5 очко, 3-с миэстэ Леонтьев Е.Р. (Хамаҕатта) – 9,5 очко, 4-с миэстэ Николаев Д.Ф. (Партизан) – 9 очко, 5-с миэстэ Егорова Р.Н. (Нам) уонна 6-с миэстэ Федоров Д.С. (Нам) ыллылар.

Кыайыылаахтар мэтээллэринэн уонна тордунан бириэмийэлэннилэр. Үлэ, тыыл ветераннара Е.М. Феофанов уонна Е.И. Петров биһирэбил бириһи туттулар.

Ити курдук аҕам саастаах дуобатчыттар турнирдара үчүгэй тэрээһиннээхтик ыытылынна.

Е. ФЕОФАНОВ, Хамаҕатта

Понедельник, 3 февраля
05.00 Телеканал «Олимпийское утро на Первом»
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05, 04.30 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал
09.45 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор
12.10 Время обедать!
12.50 Доброго здоровьица! 12+
13.40 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить 16+
15.15 Они и мы 16+
16.10, 03.35 В наше время 12+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние Новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Верь мне» 16+
23.25 Документальный фильм
00.20 Ночные новости
00.35 Х/ф «Доктор Дулиттл»
02.00 Х/ф «Луковые новости» 16+

Вторник, 4 февраля
05.00 Телеканал «Олимпийское утро на Первом»
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05, 04.20 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал
09.45 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор
12.10 Время обедать!
12.50 Доброго здоровьица! 12+
13.40 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить 16+
15.15 Они и мы 16+
16.10, 03.30 В наше время 12+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние Новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Верь мне» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Ночные новости
00.10 Политика 18+
01.15 Х/ф «Пляж» 16+

Четверг, 6 февраля
05.00 Телеканал «Олимпийское утро на Первом»
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05, 04.25 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал
09.45 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор
12.10 Время обедать!
12.50 Доброго здоровьица! 12+
13.40 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить 16+
15.15 Они и мы 16+
16.10 В наше время 12+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние Новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Верь мне» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Ночные новости
00.15 Х/ф «Чужой» 16+
02.25 Х/ф «Привет семье!» 12+

Пятница, 7 февраля
05.00 Телеканал «Олимпийское утро на Первом»
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35, 13.50 Женский журнал
09.45 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор
12.05 Время обедать!
12.45 Доброго здоровьица! 12+
13.35 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить 16+
15.15 Они и мы 16+
16.10 В наше время 12+
17.00 Жди меня
18.15 Давай поженимся! 16+
19.10 Пусть говорят
20.05 Поле чудес 16+
21.00 Время
21.35 Х/ф «Выкрутасы» 12+
23.05 Сочи. Между прошлым и будущим 12+
00.00 Олимпийский канал
02.14 Церемония открытия XXII зимних Олимпийских игр в Сочи. Прямой эфир
04.45 Вечерний Ургант 16+

Суббота, 8 февраля
05.45, 06.10 Х/ф «Китайская бабушка» 12+
06.00, 10.00, 12.00, 00.10 Новости
07.35 Играй, гармонь любимая!
08.20 М/ф «София Прекрасная»
08.45 М/с «Смешарики. Новые приключения»
09.00 Умницы и умники 12+
09.45 Слово пастыря
10.10 Женский журнал
10.20 Смак
10.55 Ирина Муравьева. Не учите меня жить! 12+
12.10 Идеальный ремонт
13.05 Х/ф «Новогодний переполох» 12+
16.20 Первая пара. Больше, чем любовь 12+
17.15 Церемония открытия XXII зимних Олимпийских игр в Сочи
19.45, 21.15, 03.30 Энциклопедия зимней Олимпиады
20.00 XXII зимние Олимпийские игры в Сочи. Лыжи. Женщины. Скиатлон
21.00 Время
21.30 XXII зимние Олимпийские игры в Сочи. Коньки. Мужчины. 5000 м
00.25 XXII зимние Олимпийские игры в Сочи. Фигурное катание. Командный турнир. Танцы. Короткая Женщины. Короткая Прыжки с трамплина. Мужчины
04.00 XXII зимние Олимпийские игры в Сочи. Фигурное катание. Командный турнир. Пары. Произвольная Прыжки с трамплина. Мужчины до 06.00

Воскресенье, 9 февраля
06.00, 10.00, 12.00, 18.00 Новости
06.10 Х/ф «Гусарская баллада»
07.55 Армейский магазин
08.25 М/ф «София Прекрасная»
08.55 Здоровье 16+
10.10 Ералаш
10.25 Непутевые заметки
10.45 Пока все дома
11.30, 16.10 Сочи - 2014 г.
12.10, 17.40, 18.15, 20.25, 00.00 Энциклопедия зимней Олимпиады
12.25 XXII зимние Олимпийские игры в Сочи. Фигурное катание. Командный турнир. Танцы. Короткая Женщины. Короткая
16.30, 19.15 XXII зимние Олимпийские игры в Сочи. Сноуборд. Женщины. Слоупстайл
21.00 Воскресное «Время». Информационно-аналитическая
22.00 XXII зимние Олимпийские игры в Сочи. Коньки. Женщины. 3000 м
00.30 XXII зимние Олимпийские игры в Сочи. Биатлон. Женщины. Спринт. Санный спорт. Мужчины
02.00 Х/ф «Любовь и прочие обстоятельства» 16+
04.00 XXII зимние Олимпийские игры в Сочи. Санный спорт. Мужчины
04.25 Контрольная закупка

РОССИЯ 2

Понедельник, 3 февраля
11.00 Самые опасные животные
11.30 Рейтинг Баженова. Законы природы
12.00 Моя рыбалка
12.30, 09.25 Диалог
13.00 Живое время. Панорама дня
15.15, 05.45 Наука 2.0
16.55, 07.20 Моя планета
18.00, 04.45 Большой спорт. Сборная- 2014 г.
20.30, 21.00 Наука 2.0. Большой скачок
21.30 НЕпростые вещи
22.05 Большой спорт
23.10 Х/ф «Три дня лейтенанта Кравцова» 16+
02.55 Баскетбол. Единая лига ВТБ. «Летувос Ритас» (Литва) - «Спартак» (Россия). Прямая трансляция
08.25 24 кадра 16+
08.55 Наука на колесах
10.00 Язь против еды
10.30 Рейтинг Баженова. Могло быть хуже 16+

Вторник, 4 февраля
11.00 Самые опасные животные
11.30, 09.25 24 кадра 16+
12.00, 09.55 Наука на колесах
12.30, 10.30 Язь против еды
13.00 Живое время. Панорама дня
15.15, 05.45 Наука 2.0
16.55, 07.20 Моя планета
18.00, 03.00 Большой спорт. Сборная- 2014 г.
20.30, 21.00 Наука 2.0. Большой скачок
21.35 Российский сноуборд. Новый поворот
22.05 Российский хоккей. Формула успеха
22.35 Большой спорт
23.30 Х/ф «Охотники за караванами» 16+
08.25 На пределе 16+

Среда, 5 февраля
11.00 Самые опасные животные
11.30 Рейтинг Баженова. Законы природы
12.00, 12.30 НЕпростые вещи
13.00 Живое время. Панорама дня
15.15, 06.55 Наука 2.0
16.55, 08.30 Моя планета
18.00, 03.55 Большой спорт. Сборная- 2014 г.
01.55 Футбол. Объединённый Суперкубок 2014 г. «Зенит» (Россия) - «Металлист» (Украина). Прямая трансляция
04.55 Футбол. Объединённый Суперкубок 2014 г. «Шахтер» (Украина) - ЦСКА (Россия). Прямая трансляция
09.35, 10.05 Основной элемент
10.40 Моя рыбалка

Четверг, 6 февраля
13.00 Живое время. Панорама дня
15.55 XXII Зимние Олимпийские игры в Сочи. Прямая трансляция
00.45 Большой спорт. XXII Зимние Олимпийские игры в Сочи
05.25 XXII Зимние Олимпийские игры в Сочи

Пятница, 7 февраля
13.00 Живое время. Панорама дня
15.00, 04.44 Большой спорт. XXII Зимние Олимпийские игры в Сочи
02.14 «Сборная - 2014» с Дмитрием Губерниевым
05.15 XXII Зимние Олимпийские игры в Сочи

Суббота, 8 февраля
13.00 Живое время. Панорама дня
15.25 XXII Зимние Олимпийские игры в Сочи

Воскресенье, 9 февраля
13.00 Живое время. Панорама дня
15.00 XXII Зимние Олимпийские игры в Сочи

РОССИЯ 1

Понедельник, 3 февраля
05.00 Утро России
09.00 Д/ф «Последнее дело майора Пронина» 12+
09.55 О самом главном
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.10, 19.40 Вести-Москва
11.50, 14.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «Тайны следствия» 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Женское счастье 12+
16.00 Т/с «Пока станица спит» 12+
17.30 Т/с «Ликвидация» 12+
18.30 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Сильнее судьбы» 12+
00.40 Дежурный по стране
01.40 Девчата 16+

Вторник, 4 февраля
05.00 Утро России
09.00 Один в океане
09.55 О самом главном
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.10, 19.40 Вести-Москва
11.50, 14.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «Тайны следствия» 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Женское счастье 12+
16.00 Т/с «Пока станица спит» 12+
17.30 Т/с «Ликвидация» 12+
18.30 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Сильнее судьбы» 12+
00.40 Сборная - 2014

Среда, 5 февраля
05.00 Утро России
09.00 Куда уходит память? 12+
09.55 О самом главном
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.10, 19.40 Вести-Москва
11.50, 14.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «Тайны следствия» 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Женское счастье 12+
16.00 Т/с «Пока станица спит» 12+
17.30 Т/с «Ликвидация» 12+
18.30 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Сильнее судьбы» 12+
00.40 Сборная - 2014

Четверг, 6 февраля
05.00 Утро России
09.00 Золотые мамы
09.55 О самом главном
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.10, 19.40 Вести-Москва
11.50, 14.50, 17.30 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «Тайны следствия» 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Женское счастье 12+
16.00 Т/с «Пока станица спит» 12+
17.45 Т/с «Ликвидация» 12+
18.40 Прямой эфир 12+
20.45 Т/с «Сильнее судьбы» 12+
22.40 Эстафета Олимпийского огня. Сочи. Обратный ОТСчет 6+
23.45 Х/ф «Все, что ты любишь...» 12+
01.20 XXII Зимние олимпийские игры в Сочи. Фигурное катание. Командное первенство. Мужчины. Короткая программа

Пятница, 7 февраля
02.50, 11.00, 14.00, 20.00 Вести
03.10 XXII Зимние олимпийские игры в Сочи. Командное первенство. Пары. Короткая программа
05.00 Утро России
08.55 Битва титанов. Суперсерия - 72 12+
09.55 Михайло Ломоносов. Десять новелл из жизни гения 12+
11.30, 14.30, 19.40 Вести-Москва
11.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «Тайны следствия» 12+
13.00 Особый случай 12+
14.50 Х/ф «Легенда №17» 12+
17.30 Х/ф «Клуши» 12+
20.45 Х/ф «Вторжение» 12+
22.30 Философия мягкого пути
23.45 Прямой эфир 12+
02.14 Церимоня открытия XXII Зимних Олимпийских игр в Сочи. Прямой эфир

Суббота, 8 февраля
04.50 Х/ф «Старики-разбойники»
06.35 Сельское утро
07.05 Диалог
08.00, 11.00, 14.00 Вести
08.10, 11.10, 14.20 Вести-Москва
08.20 Военная
08.50 Планета собак
09.25 Субботник
10.05 Моя планета
11.20 Дневник Олимпиады
11.50 Х/ф «Домработница» 12+
14.30 Нормандия-Неман. В небесах мы летали одних... 12+
15.30 Десять миллионов
16.35 Субботний вечер
18.10 Х/ф «Страховой случай» 12+
20.00, 02.00 Вести в субботу
20.35 Х/ф «Легенда №17» 12+
23.15 Прямой эфир 12+
00.20 XXII Зимние олимпийские игры в Сочи. Биатлон. Спринт. Мужчины
02.35 XXII Зимние олимпийские игры в Сочи. Санный спорт. Мужчины

Воскресенье, 9 февраля
05.15 Х/ф «Не может быть!»
07.20 Вся Россия
07.30 Сам себе режиссер
08.20 Смехопанорама
08.50 Утренняя почта
09.30 Сто к одному
10.20, 14.20 Вести-Москва
11.00, 14.00 Вести
11.10 Дневник Олимпиады
11.40 Городок
12.05 Х/ф «Служанка трех господ» 12+
14.30 Смеяться разрешается
15.35 Х/ф «Маша и Медведь» 12+
17.30 Х/ф «Три сестры» 12+
19.40 XXII Зимние олимпийские игры в Сочи. Лыжные гонки. Скиатлон. Мужчины
21.35, 23.30 Х/ф «Обратный билет» 12+
22.00, 00.40 Вести недели
00.50 XXII Зимние олимпийские игры в Сочи. Фигурное катание. Командное первенство. Произвольная

НВК САХА

3 ФЕВРАЛЯ, понедельник
06:00 «Бастакы идэтийбит муосчут» («Бороҕон» ТВ) 6+
06:30 «Үлэнэн дьолломмут үтүө киһи» («Дьаанҕы» ТВ) 6+
07:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
07:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
08:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
08:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
09:00 «Аҕа суруктара» уус-уран дьыҥнйүү 6+
10:00 «Свет далекой звезды» 6+
10:30 «Шаги к музыке»6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
11:15 «Из архива ТВ»: Уустаах. К 105-летию И.Д.Избекова 6+
11:50 «Байанай» 12+
12:20 Зарисовка 0+
12:30 «Жизнь прекрасна!» 6+
13:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
14:00 «Призрак Элены» художественный сериал 16+
14:50 «Порох» художественный фильм. К 70-летию прорыва блокады Ленинграда 12+
16:45 «Страницы истории» 6+
17:00 «Телепутешествия» 6+
17:30 «Геван» Году Арктики 6+
18:00 «Аал-луук мас»: Уус кыһата 6+
18:15 «Аламай күн сыламынан!» 6+
18:45 «Күнчээн»: Айыы оҕото 0+
19:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
19:15 «Спроси юриста» 12+
19:45 Зарисовка 0+
19:55 «Автографы Победы» К юбилею Сталинградской битвы 12+
20:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
21:00 «Биһикчээн» 0+
21:15 «ТВ-спорт»: Стрельба из лука. Дневник соревнований 6+
21:30 «Жизнь прекрасна!» 6+
22:30 «Аал-луук мас» 6+
23:15 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
23:45

4 ФЕВРАЛЯ, вторник
06:00 «Профи» (ТВ «Нюрба») 6+
06:30 «Геван» 6+
07:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
07:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
08:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
08:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
09:00 «Аал-луук мас»: Айыы сыдьаайа 6+
09:30 «Үрдэл» 6+
10:15 «Көмүс мастаах түһүлгэ» («Бэрдьигэс» ТВ) 6+
10:45 «Ааспыт сыл бэлэхтэрэ» («Бороҕон» ТВ) 6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
11:15 «Из архива ТВ»: Уустаах. К 105-летию И.Д.Избекова 6+
11:45 «Уолан» 6+
12:00 «Сардаана» 0+
12:30 «Үчүгэйиэн бу сиргэ!» 6+
13:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
14:00 «Призрак Элены» художественный сериал 16+
14:50 «Ижорский батальон» художественный фильм. К 70-летию прорыва блокады Ленинграда 12+
16:45 «Страницы истории» 6+
17:00 «Телепутешествия» 6+
17:30 «Полярная звезда» 0+
18:00 «Дарящие душевное тепло» (ТВ «Спектр») 6+
18:30 «Наше будущее» 6+
18:45 «Күнчээн»: Ориентир 0+
19:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
19:15 «Харах далыгар» аһаҕас эфиргэ ток-шоу 12+
20:15 «Эргимтэ» 12+
20:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
21:00 «Биһикчээн» 0+
21:15 «ТВ-спорт»: Стрельба из лука. Дневник соревнований 6+
21:30 «Үчүгэйиэн бу сиргэ!» 6+
22:30 «Мой спорт» 6+
23:00 «Про футбол» 6+
23:15 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
23:45

5 ФЕВРАЛЯ, среда
06:00 «Маалтаанылар-саҥа таһымҥа» («Бэрдьигэс» ТВ) 6+
06:30 «Мин олоххо тирэҕиммин дьиэ кэргэним» («Хотун Бүлүү» ТВ) 6+
07:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
07:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
08:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
08:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
09:00 «Кинозавод» 6+
09:30 «Прогресс» 6+
10:00 «Аал-луук мас»: О времени и о себе 6+
10:45 «Пропеллер» 6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
11:15 «Из архива ТВ»: Уустаах. К 105-летию И.Д.Избекова 6+
11:50 «Дьоҕур» (ТВ «Нюрба») 6+
12:20 Музыкальные клипы 0+
12:30 «Жизнь прекрасна!» 6+
13:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
14:00 «Призрак Элены» художественный сериал 16+
14:50 «Пять дней отдыха» художественный фильм. К 70-летию прорыва блокады Ленинграда 12+
16:45 «Страницы истории» 6+
17:00 «Телепутешествия» 6+
17:30 «Геван» 6+
18:00 «Мастаах саҥа оскуолатын аһыллыыта» («Кэбээйи» ТВ) 6+
18:15 «Күнчээн» 0+
18:30 Розыгрыш призов от «Сахамедиа» прямой эфир 6+
19:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
19:15 «Честная Якутия» 12+
20:15 «Бизнес-формула» 6+
20:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
21:00 «Биһикчээн» 0+
21:15 «ТВ-спорт»: Стрельба из лука. Дневник соревнований 6+
21:30 «Жизнь прекрасна!» 6+
22:30 «Саха санаата» 6+
23:15 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
23:45

6 ФЕВРАЛЯ, четверг
6:00 «Дьүрүһүй, хомус!» («Таатта» ТВ) 6+
6:30 «Геван» 6+
7:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
07:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
08:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
08:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
09:00 «ТВ-спорт»: Көҥүл туһууга Иван Ырыгин турнира 6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
11:15 «Из архива ТВ»: Уустаах. К 105-летию И.Д.Избекова 6+
12:00 «Олох көмүс күүнэ» («Сунтаар» ТВ) 6+
12:30 «Үчүгэйиэн бу сиргэ!» 6+
13:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
14:00 «Призрак Элены» художественный сериал 16+
14:50 «Непобедимые» художественный фильм. К 70-летию прорыва блокады Ленинграда 12+
16:45 «Страницы истории» 6+
17:00 «Телепутешествия» 6+
17:30 «Полярная звезда» 6+
18:00 «Горнайга спорт сайдыыта» («Бэрдьигэс» ТВ) 6+
18:30 «Тэтим» («Амма» ТВ) 6+
18:45 «Күнчээн» 0+
19:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
19:15 «ТВ-спорт»: Стрельба из лука. Прямой эфир 6+
20:00 «Парламентский вестник» 6+
20:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
21:00 «Биһикчээн» 0+
21:15 «ТВ-спорт»: Стрельба из лука. Дневник соревнований 6+
21:30 «Үчүгэйиэн бу сиргэ!» 6+
22:30 «Үрдэл» 6+
23:15 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
23:45

7 ФЕВРАЛЯ, пятница
06:00 «Мин олоххо тирэҕиммин дьиэ кэргэним» («Хотун Бүлүү» ТВ) 6+
06:30 «Көрдүм ини, иһиттим ини...» 6+
07:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
07:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
08:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
08:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
09:00 «ТВ-спорт»: Көҥүл туһууга Иван Ырыгин турнира 6+
10:25 «Технополис» («Хаҥалас» ТВ) 6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
11:15 «Охота и рыбалка в Якутии» 12+
11:45 «Пропеллер» 6+
12:00 «Ыраах-чугас аймахтарбыт» («Бороҕон» ТВ) 6+
12:30 «Жизнь прекрасна!» 6+
13:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
14:00 «Призрак Элены» художественный сериал 16+
14:50 «Морской батальон» художественный фильм. К 70-летию прорыва блокады Ленинграда 12+
16:25 «Сахалыы мультик»: Натааһа уонна...
16:45 «Страницы истории» 6+
17:00 «Телепутешествия» 6+
17:30 «Аламай күн сыламынан» 6+
17:45 «Норуот ытыктыыр салайааччыта» («Майа» ТВ) 6+
18:15 «Күнчээн» 0+
18:30 «Истиҥ илдьит» 6+
19:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
19:15 «Атах тэпсэн олорон» 6+
19:45 «Туһалаах социальнай контрактар» («Хотун Бүлүү» ТВ) 6+
20:15 «Люди Южной Якутии» (ТВ «Нерюнгри») 6+
20:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
21:00 «Биһикчээн» 0+
21:15 «ТВ-спорт»: Стрельба из лука. Дневник соревнований 6+
21:30 «Жизнь прекрасна!» 6+
22:30 «Молодежный проспект» 6+
23:15 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа 12+
23:45

8 ФЕВРАЛЯ, суббота
07:00 «Геван» 6+
07:30 «Байанай» 12+
08:00 «Харах далыгар» ток-шоу 12+
09:00 «Беседы о вечном» 6+
09:15 «Строительный эксперт» 6+
09:30 «Золотой фонд ТВ»: Русские романсы 6+
10:00 «За кадром и в кадре» 6+
10:30 «Чэгиэн-ЭКО» 6+
11:15 «Школа здоровья» 6+
11:30 «Филиал НВК в Москве» 6+
12:00 «Ыраах-чугас аймахтарбыт» («Бороҕон» ТВ) 6+
12:30 «Олох үйгутун уһансан» («Маарыкчаан» ТВ) 1 ч. 6+
13:00 «Көрдүм ини, иһиттим ини...» 6+
13:30 «Саха Сирэ. Күнтэн күн» информационнай биэрии 12+
14:05 «GEOфактор» документальный фильм 6+
14:35 «Евромакс. Окно в Европу» документальный фильм 6+
15:05 «Девятьсот незабываемых дней» документальный фильм. К 70-летию прорыва блокады Ленинграда 12+
16:15 «Айар-ыллыыр «Туллук хаара» («Нам» ТВ) 6+
16:45 «Пусть мама найдется, пусть мама придет...» («Хаҥалас» ТВ) 6+
17:15 «Страницы истории» 6+
17:30 «Телепутешествия» 6+
18:00 «Истиҥ илдьит» 0+
18:45 «Күнчээҥҥэ эҕэрдэ» 0+
19:00 «Суду киһиэхэ сүгүрүйүү» («Бороҕон» ТВ) 6+
19:30 «Аал-луук мас» 6+
20:00 «Прогресс» 6+
20:30 «Якутия. День за днем» информационная программа 12+
21:05 «ТВ-спорт»: Стрельба из лука. Дневник соревнований 6+
21:20 «Моя Якутия» 12+
21:50 «Сардаана» 0+
22:20 «ТВ-спорт»: Хаҥалас хапсаҕайа 6+
23:30

9 ФЕВРАЛЯ, воскресенье
07:00 «Дарящие душевное тепло» (ТВ «Спектр») 6+
07:30 «Горнайга спорт сайдыыта» («Бэрдьигэс» ТВ) 6+
08:00 «Норуот ытыктыыр салайааччыта» («Майа» ТВ) 6+
08:30 «Үбүлүөйдээх оскуола үөрүүлэрэ» («Амма» ТВ) 6+
09:00 «Үрдэл» 6+
09:45 «Полярная звезда» телевизионный конкурс 0+
10:30 «Пропеллер» 6+
10:45 «PROдвижение» 6+
11:00 «Наше будущее» 6+
11:15 «Атыыны-эргиэни сайыннаран» («Маарыкчаан» ТВ) II ч. 6+
11:45 «ТВ-спорт»: Первенство России по мини-футболу «Заря» (Якутск)- «Каспий» (Махачкала) 6+
13:30 «Якутия. День за днем» информационная программа 12+
14:05 «Гардемарины, вперед!» художественный фильм 12+
16:45 «Детское время» 0+
17:15 «Страницы истории» 6+
17:30 «Телепутешествия» 6+
18:00 «Простые истины» 6+
18:30 «Истиҥ илдьит» 0+
19:15 «Аал-луук мас»: Уус кыһата 6+
19:30 «ТОК» телевизионнай күрэх 6+
20:30 «Саха Сирэ. Күнтэн күн» информационнай биэрии 12+
21:05 «ТВ-спорт»: Стрельба из лука. Дневник соревнований 6+
21:20 «Байанай» 12+
21:50 «Кинозавод» 6+
22:20 «Новый день-10 лет»
00:00

Үөрэх эйгэтигэр

САХА СИРИГЭР НАУКА САЙДЫЫТА

Саха сиригэр сэбиэскэй былаас саҥа атаҕар туран, саҥа автономияны ылынан хараҕын үөһэ көрөн иһэн, эдэр саха правительствота үөрэҕи сырдатыыга, тарҕатыыга, науканы сайыннарыыга улахан болҕомто ууран саха үөрэхтээхтэрин дойдуларыгар ыҥыран үлэлиилларигэр көрдөспүтэ. Оннук Саха АССР үөрэҕин наркома Алексей Бояров сургунан Иркутскай университетыгар Гавриил Ксенофонтов үлэлии сырыттаҕына «кэлэн дойдугар саха наукатын олугун ууруу бастакы хардыыларыгар үлэлэс, көмөлөс», - диэн ыҥырбыт. Ону ылынан 1923 сыллаахха Г.В. Ксенофонтов үлэтиттэн уурайан Иркутскайтан Саха сиригэр кэлэр уонна научнай үлэнэн, саха фольклорун хомуйуунан дьарыктанан барар.

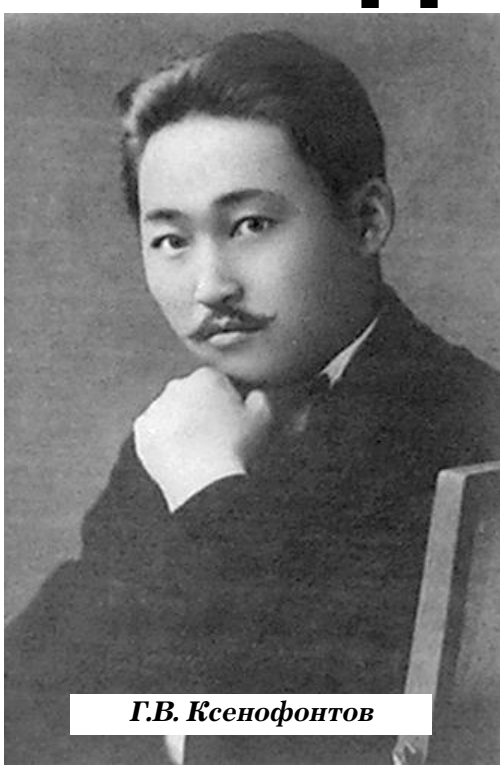

Г.В. Ксенофонтов

1931 с. Платон Ойуунускай Гавриил Ксенофонтовка Саха АССР правительствотын анал научнай стипендиятын анаппыт. Ол курдук, 1931 сыллаахха кулун тутар 3 күнүгэр тахсыбыт Саха АССР совнаркомун уураах: «Слушали: ходатайство Совета общества изучения Якутского края о назначении научной стипендии Г.В. Ксенофонтову (внесено П.А. Ойунским). Постановили: 1. Предложить Наркомпросу предусмотреть по своей смете научную стипендию Г.В. Ксенофонтову в размере 150 рублей в месяц начиная с января 1931 г.», - диэн этиллибит. Ойуунускай Ксенофонтовы чинчийээччи быһыытынан үрдүктүк сыаналыыра мантан көстөр. Ону кини бигэргэппит 1937 сыллаахха биэрбит характеристикатыгар: «С 20 марта 1937 г. работает старшим научным сотрудником института по сектору истории. Крупный историк-этнограф, известный в СССР и за его пределами, имеет ряд ценных работ по Якутоведению, за научные заслуги пользуется государственным пособием», - диэн суруйбута да кэрэһэлиир. Анал научнай стипендия ананыаҕыттан Гавриил Ксенофонтов саха норуотун историятын суруйарга ылсыбытын түмүгэр, 1937 с. «Ураанхай сахалар» диэн сүдү үлэтэ кинигэ буолан тахсыбыта.

1930-с сылларга Ксенофонтов саха уус-уран тылынан айымньыларын үөрэтэр, хомуйар Иннокентий Новгородовы, Дьячковскай Д.И. – Сэһэн Болону кытта элбэхтик алтыспыта, өрүү суруйсара. Ол курдук, 1934 сыл от ыйын 28 күнүгэр Иркутскайтан Иннокентий Новгородовка суруйбут сургар: «Олоҥхону үөрэтиэххэ, уһук сирдэри кэрийэн олоҥхоһуттартан устан ылыахха наада... Кэлин интэриэс үөскүөҕэ... Сибилигин ити матырыйаалы быыһыахха...», - диэн этэр. Ити этиитин сургар: «Проспать якутское Олоҥхо - для нашего поколения будет преступлением» диэн өссө бигэргэппитэ. Кини олоҥхону сити курдук үрдүктүк сыаналыырын көрдөрөр.

1935 сыллаахха Саха сиригэр бастакы тыл үөрэхтээхтэрин конференция буолбут, онно Г.В. Ксенофонтов саха норуотун историятынан дьарыктанар историк-этнограф быһыытынан Иркутскайтан ыҥырыллан кэлэн кыттыбыта. Кини бу конференцияҕа саха тыла былыр хайдах сайдан кэлбититтэн саҕалаан, сэбиэскэй кэмҥэ хайдах сайдыахтааҕын уонна кэккэ быһаарылла илик боппуруостарга тус санаатын үллэстибит. Чинчийээччи этиилэрэ улахан сэҥээриини ылан хаһыакка бэчээттэммит. Оннук «Былыр ыраахтаҕылаах Арассыыйа саҕана саха тыла нуучча тылыттан ордук баһылыыр оруолу ылар этэ. Саха үксэ үөрэҕэ суох буолан саха кэпсэтэр тылынан олороро, нууччаттан киирии тыллар суохтарын кэриэтэ этэ. Оттон билигин бүттүүн үөрэхтээһин киирэн сэбиэскэй тутулга барыта нууччалыы буолуоҕа, үөрэх кинигэлэрэ нууччалыы буолуохтара, нуучча тылыгар саха тыла баһыйтарыаҕа, нууччаттан киирии тыл элбиэ, сэбиэскэйдии үөрэммит үөрэхтээх сахалар ордук эр дьон нууччаны кытта эр-ойох буолуулара үксээн саха тылыгар охсууну оҥоруоҕа. Тоҕо диэтэргэ, оҕо ийэтин тылын ылынар, ийэ тылын ийэтин эмиийин үүтүн кытта тэҥнэ эмэн улаатар, ылынар буолар. Ону аахан мин билигин саха үөрэхтээх ыала дьиэлэригэр оҕолорун кытта нууччалыы кэпсэтэллэрин көрөбүн. Тимир суол кэлиитэ, сир байын хостоохуна, сэбиэскэй былаас ыытар араас тэрээһиннэрэ бу барыта саха тылыгар охсууну оҥоруо. Баһылыыр омук тылын сүүрээнигэр оҕустаран нууччалыыттан киирии тыл элбиэ, сахалыы-нууччалыы булкуйан саҥарар элбиэ,» - диэн эппитэ.

Бу информация Наталья Степанова, СР Национальнай архыыбын дириэктэрин солбуйааччы, СР культуратын туйгуна «Саха сирэ» хаһыат 10. 10. 2013 сылга «Гавриил Ксенофонтов туһунан саҥа докумуоннар» диэн бэчээттэммит ыстатыйатыттан ылылынна. Манна өссө суруллубут 1920 сыл кулун тутар 10 күнүгэр Саха сиригэр сэбиэскэй былааһы олохтуур мандааттаах Сибревком чилиэнэ Максим Аммосов Иркутскайга биир дойдулаахтарын мунньан, миэстэтигэр сэбиэскэй былааһы уонна партийнай үлэни хайдах тэрийэр, туохтан саҕалыыр туһунан кэпсэтии ыыппыта. Бу бириэмэҕэ Гавриил Ксенофонтов Иркутскай университетын история факультетыгар этнография кафедратын ассистенынан үлэлиирэ. Кини бу мунньахха «Саха сиригэр национальнай культурнай автономия наадатын уонна иллиирсаҕалыыр үлэҕэ үөрэхтээх сахалары киэҥник тардар» туһунан тоһоҕолоон эппит да мунньах кыттыылаахтара бу боппуруос билигин турара табыллыбатын, автономия туһунан боппуруос эрдэтин чорботон бэлиэтээн туттуммуттар. Ол да буоллар, бу докумуон көрдөрөрүнэн Саха сиригэр сэбиэскэй былаас уорганнара тэриллэ иликтэринэ, автономия ылыллыан икки сыл иннинэ национальнай автономия наадатын туһунан Гавриил Ксенофонтов өссө 1920 сыллаахха этэн турардаах эбит. Г.В. Ксенофонтов саха норуотун дьылҕатыгар ис сүрэҕиттэн ыалдьара мантан да көстөр.

80-ча сыл анараа өттүгэр улуу учуонайбыт, этнограф Г.В. Ксенофонтов 1935 сыллаахха Саха сирин тыл үөрэхтээхтэрин бастакы конференцияларыгар инникини өтө көрөн эппит этиилэрэ уот харахха буолбут. Билигин 50 саастарыттан үөһэ баһыйар өттө саха тылын дириҥник билбэттэр, ол содула репрессияҕа сытар. Улуу суруйааччыбыт П.А. Ойуунускай олоҥхоломо 20-чэ сыл бэчээккэ тахсыбакка сыппыттара, саха норуотун дьылҕатыгар, тыла-өһө, культуурата инники диэки сайдыытыгар улахан бытаарыыны таһаарбыта.

1992 сыллаахха Саха республиката суверинитеты ылыныаҕыттан М.Е. Николаев Саха республикатын бастакы президенинэн Саха национальнай концепцията ылыллыбыта, маны таһынан СР үөрэҕин министерствотынан республикаҕа «Эркээйи» программа ылыллан улуус аайы детсадтарга, оскуолаларга саха төрүт культуратын киэҥник үөрэтии саҕаламмыта. Детсад оҕолоруттан саҕалаан олоҥхону сиһилии үөрэтэн саха тылын сүмэтигэр умсаахтанан эттэригэр-хаанныгар иҥэринэн билиҥҥи оҕолор улаатан иһэллэрин көрөн саха тыла кэскиллээх эбит дии саныахха сөп.

2005 сыллаахха ЮНЕСКО олоҥхону Аан дойду щедеврин билинэн, саха норуотун культурата инники сайдыытыгар улахан хардыыны оҥордо.

Г.В. Ксенофонтов саха норуотун биир бөдөҥ учуонайа, фольклорист, лингвист 1923 сылтан саҕалаан 1938 сылга диэри Саха сирин хотунан, соҕуруунан кэрийэн саха норуотун тылын-өһүн, олоҕун-дьаһаҕын, номоҕун, фольклорун, олоҥхотун, сэһэннэрин хомуйан үөрэтэн уонна ССРС киин куораттарын библиотекаларыгар, архивтарыгар үлэлээн, Саха сирин археологическай матырыйаалларыгар олоҕуран улахан бөдөҥ үлэлэри суруйбута онтон биирэ «Эллэйада. Материалы по мифологии и легендарной истории якутов» 465 страницалаах массыыҥкаҕа бэчээттэммит рукопиһа 1977 сыллаахха бэчээттэнэн саха норуота ааҕар дьолго тиксибитэ. Ити курдук төһөлөөх элбэх саха норуотун историятын көрдөрөр матырыйааллар суруллубуттара биллибэккэ сыттаҕа.

Г.В. Ксенофонтов сымыйа буруйдааһыҥҥа түбэһэн 1938 сыллаахха ытыллан өлбүт, онтон буруйа суох диэн 19 сыл буолан баран 1957 сыллаахха сырдык аата төннөр. Репрессия содулугар түбэһэн саха норуотун биир бөдөҥ учуонайа, чулуу уола сырдык олоҕо быстыбыта саха норуотугар улахан сүтүк буолар.

Быйыл Россия президенэ Владимир Путин дойду үрдүнэн культура сылын биллэрбитинэн саха норуотун иннигэр улахан үтүөлээх киһини, Саха сиригэр наука сайдыытыгар бастакы хардыыны оҥорбут Г.В. Ксенофонтов олоҕун, үлэлэрин өссө дириҥник үөрэтэн бэчээккэ тахсара буоллар кини үтүө сырдык аата-суола үйэтитиллиэ этэ уонна кини үлэтин-хамнаһын туһунан норуот билиэхтээх дии саныыбын.

З.А. ТИХОНОВА, Нам

ИҺИРЭХ ТЫЫТАР

Күндү ийэбитин, эбэбитин, хос эбэбитин **ЯКОВЛЕВА МАРИЯ НИКОЛАЕВНАНЫ** тохсунньу 29 күнүгэр 75 сааскын туолбуккунан итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, уһун, дьоллоох олоҕу. Биһиги туспутугар үтүө сүбэ-ама, бигэ тирэх буола сылдьарыҥ иһин барҕа махтал.

Эҕэрдэни кытта дьонуҥ Чычымахтан Налыяховтар, Дайа-Амматыттан Яковлевтар, хос сиэниҥ, Аппааныттан Яковлевтар

«Хамаҕатта нэһилиэгэ» МТ дьаһалтатын, нэһилиэк сэбиэтин депутаттарын, общественность аатыттан үлэ, тыыл, спорт ветеранын, «Эҥсиэли» хаһыат общественнай корреспонденын **ФЕОФАНОВ ЕГОР МИХАЙЛОВИҺЫ** 2013 сыл түмүгүнэн «Эҥсиэли» хаһыаппыт «Сыл бастыҥ корреспондена» диэн үрдүк ааты ылбыккынан итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Нэһилиэкпит социальнай-экономическай сайдыытыгар үтүө суобастаахтык үлэлээн-хамсаан кэлбиккин, нэһилиэк культурнай-спортивнай олоҕор актыыбынайдык кыттаргын биһиги астынан туран үрдүктүк сыаналыыбыт уонна махтанабыт! Баҕарабыт айар-суруйар үлэҕэр өссө үрдүктэн үрдүк ситиһиилэри, кытаанах доруобуйаны, или-эйэни!

Спорт – дьулуур, спорт – тулуур

СИТИҺИИЛЭР БИИРТЭН БИИР ТАХСАН ИҺЭЛЛЭР

Местников Айхал, тренер Шелковникова К.М.

Тохсунньу 5 күнүгэр Хатырыкка мини-футболга «М.К. Аммосов – кубогар» улуус күрэхтэһиитэ буолан ааста. Күрэхтэһиигэ барыта 9 хамаанда кытынна. Биир күннээх хатыһыылаах оонньуу кэнниттэн 1-кы миэстэҕэ Нам хамаандата, 2-с миэстэҕэ Хамаҕатта «Легион-1» хамаандата, 3-с миэстэҕэ Нам «ГИОС» хамаандата, 4-с миэстэҕэ Хатыҥ-Арыы уонна II Хомустаах оскуолатын оҕолоро кыттыгас хамаандата таҕыстылар. Бу үүммүт Сылгы сылын мини-футбол федерация үрдүк тэрээһиннээхтик кыайыы көтөллөнөн саҕалаата. Бу күрэхтэһиигэ «Бастыҥ оонньооччу» ааты Дьулус Пестряков ылла.

2013 сыл бүтэһик күннэригэр Дьокуускай куоракка чэпчэки атлетикаҕа «Рождественские старты» диэн 1997-98 с. төрүөх оҕолорго республиканскай күрэх буолан ааста. Бу күрэххэ бастаабыт оҕолор «Дальнай Восток» күрэҕэр кыттар быраабы ылаллар. Ол курдук, 1997 с. т. Местников Айхал (Хамаҕатта ОО) 60 м. - 1 миэстэ, 200 м. - 3 миэстэ, Петров Кеша (Хатыҥ-Арыы ОО) 400 м. – 2 миэстэ буоллулар. Онтон 1998 с. т. Игнатьева Ира (Нам 2 №-дээх ОО) 1500 м. уонна 3000 м. – 2 миэстэни ылла.

Бу миэстэлэспит оҕолор Местников Айхал уонна Игнатьева Ира тохсунньу 17-18 күннэригэр Хабаровскай куоракка баран кыттан кэллилэр. Күрэхтэһиигэ Хабаровскай, Приморскай кыраай, Сахалинскай, Южнай-Сахалинскай, Амурскай уобаластар, Еврейский автономнай уокурук, Владивосток уонна Саха сирин оҕолоро кытыннылар. Саха сирин хамаандата (20 оҕо) 8 хамаандаттан 3 миэстэ буолла. Бу күрэхтэһиигэ биһиги оҕолорбут Айхал Местников (Хамаҕатта ОО) 60 м. 30 киһиттэн финалга киирэн 5-с миэстэ буолла уонна эстафетаҕа кыттан Саха сирин хамаандата 3-с бириистээх миэстэҕэ тиксиитигэр бастакы этапка сүүрэн дьоһун кылаатын киллэрдэ. Игнатьева Ира (Нам 2 №-дээх, УОР) 3000 м. – 3 миэстэ буолан бу улахан таһымнаах күрэхтэһиигэ кыайыыга дьулуурун көрдөрдө. Бу оҕолорбут маннык улахан күрэхтэһиигэ баран үчүгэй көрдөрүүнү ситиһиилэригэр тустаах тренер суолтата, үлэтэ улахан оруолу оонньуур. Айхал Местниковы тренер Шелковникова К.М. иилээн-саҕалаан илдьэ сырытта.

Уһун өрөбүллэргэ олорон хаалбакка Үөдэй оскуолатыгар волейболга сбор ыыттыбыт. Бу сборга 9 уол уонна 7 кыргыттар хамаандалара дьарыктаннылар.

Тохсунньу 11 күнүгэр Нам 2 №-дээх оскуолатыгар улуус иһинэн баскетболга күрэхтэһии буолан ааста. Күрэхтэһиигэ 7 хамаанда, онтон иккитэ кыргыттар хамаандалара күөн көрүстэ. Ол курдук, уолаттарга 1 м. – Нам, 2 м. – Хамаҕатта, 3 м. – 1 Хомустаах хамаандалара тигистилэр. Онтон кыргыттарга 1 м. – оскуола үөрэнээччилэрэ, 2 м. – Нам буоллулар.

Тохсунньу 9-12 күннэригэр Дьокуускай куоракка 1 №-дээх оҕо спортивнай оскуолатыгар Н.Н. Жирков аатын үйэтитэр 2000-2001 с.т. уолаттарга республиканскай бокса турнира буолан ааста. Турнирга республика араас куораттарыттан, улуустарыттан кэлбиттэр. Намтан 5 оҕо баран кытынна. 38,5 кг. – Черноградский Гена (Хамаҕатта ОО) – 3 м., 46 кг. Ефремов Дьулус (Нам ОО) – 3 м., 44,5 кг. – Черноградский Валентин (Нам ОО) – 1 м., 54 кг. – Протопопов Федя – 1 м. буоллулар.

Тохсунньу 19 күнүгэр Дьокуускайга 1998-99 с.т. оҕолорго «Арт-Авто» диэн автошкола биириһигэр ДВФО-ҕа тахсар иһин Саха сирин күүстээх боксердарын сүүмэрдиир турнир буолан ааста. Күрэхтэһиигэ Саха сирин 74 күүстээх боксердара мустан илин-кэлин түһүстүлэр. Биһиги улууспутуттан 6 оҕо кытынна. Ол курдук, 1999 с.т. 44 кг. Кокорев Денис 3-с миэстэ уонна 1998 с.т. 50 кг. Терентьев Михаил 1 миэстэ буоллулар. Бу оҕолору күрэхтэһиигэ тренер Терентьев Г.Е. илдьэ сырытта. Бу кэлиҥҥи кэмнэргэ боксаҕа, чэпчэки атлетикаҕа, мини-футболга, көҥүл тустууга тренердэр үчүгэй үлэлэриналан Республика, Россия, Дальнай Восток турнирдарыттан ситиһиилэр биириттэн биир тахсан иһэллэр.

И.А. УВАРОВСКАЙ – КҮРҮЛГЭН, Нам

Администрация муниципального образования «Хамагаттинский наслег» объявляет конкурс на замещение вакантной должности муниципальной службы главного специалиста по экономике и финансам.

Требования кандидатурам:

- высшее профессиональное образование, соответствующее направлению деятельности;
- стаж работы не менее трех лет по специальности;
- Квалификационные требования к профессиональным знаниям и навыкам, необходимым для исполнения должностных обязанностей, в соответствии с п.3 ст.6 Закона Республики Саха (Якутия) «О муниципальной службе в Республике Саха (Якутия);
- наличие профессиональных знаний и навыков работы с информацией: излагать, обсуждать и действенно отстаивать мнение в формальной и устной форме, слушать и аналитически принимать письменную информацию, искать, получать, систематизировать, письменно оформлять и использовать информацию из устных, печатных и электронных источников;
- умение подготовки нормативно-правовых актов, касающихся компетенции главного специалиста;
- коммуникабельность, инициативность;
- навыки работы с персональным компьютером и иными организационно-техническими средствами, необходимыми для эффективной оперативной работы;
- знание законодательства Российской Федерации и Республики Саха (Якутия), опыт его практического применения;

Для участия в конкурсе предоставляются следующие документы, заверенные в установленном порядке:

1. Личное заявление на имя Главы МО «Хамагаттинский наслег».
2. Собственноручно заполненная и подписанная анкета установленной формы (форма анкеты утверждена распоряжением Правительства РФ от 26.05.2005г. № 667-р) с приложением двух фото размером 3,5х4,5см.
3. Копия паспорта и копии свидетельства о государственной регистрации актов гражданского состояния.
4. Копия трудовой книжки.
5. Копии документов о профессиональном образовании, профессиональной переподготовке, повышении квалификации, стажировке.
6. Копии документов воинского учета (для военнообязанных и лиц, подлежащих призыву на военную службу).
7. Сведения о доходах, имуществе и обязательствах имущественного характера (формы утверждены Указом Президента РФ от 18.05.2009г. № 559).
8. Справка с налогового органа о том, что данное лицо не занимается предпринимательской деятельностью.
9. Копия страхового свидетельства обязательного медицинского страхования (СНИЛС).
10. Копия свидетельства о постановке на учет в налоговом органе физического лица по месту жительства на территории РФ (ИНН).
11. Медицинское заключение установленной формы об отсутствии у гражданина заболевания, препятствующего поступлению на муниципальную службу или ее прохождению (форма № 001-ГС/у).

Место и время приема документов для участия в конкурсе: ежедневно (кроме субботы и воскресенья) с 10.00 до 12.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу: с.Крест-Кытыл, ул. Охлопкова-Соттоя, 7, тел. (41162)26410. Электронный адрес: admham@mail.ru .

Срок подачи документов: в течении 30 дней со дня опубликования настоящего объявления до 28 февраля 2014 года.

Предполагаемая дата проведения конкурса – 01 марта 2014 года.

Место проведения конкурса: с. Крест-Кытыл, ул. Охлопкова-Соттоя, 7

Администрация муниципального образования «Намский улус» объявляет конкурс на должность заместителя начальника МКУ «Комитет управления муниципальным имуществом».

Требования кандидатурам:

1. Высшее профессиональное образование.
2. Стаж работы по соответствующей специальности не менее трех лет.

Желающих участвовать в конкурсе до 6 февраля 2014 года просим представить следующие документы:

1. Личное заявление на имя главы МО «Намский улус».
2. Документы, удостоверяющие личность (паспорт, военный билет).
3. Документы, подтверждающие профессиональное образование.
4. Трудовая книжка (копия).
5. Копия свидетельства о постановке на учет в налоговом органе физического лица по месту жительства на территории РФ (ИНН).
6. Копия страхового свидетельства обязательного пенсионного страхования (СНИЛС).

Подробную информацию об условиях проведения конкурса можно получить по адресу: с. Намцы, ул. Октябрьская, 1, каб. 311, тел. *41-5-05*

От 28 января 2014 года
ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков, по адресу:

* Бетюнский наслег, ур. Томторбон площадью 35000,00 кв.м, для ведения крестьянского (фермерского) хозяйства;
* Бетюнский наслег, ур. Сэмэсит площадью 37000,00 кв.м, для ведения крестьянского (фермерского) хозяйства;
* Бетюнский наслег, ур. ДКП площадью 35000,00 кв.м, для ведения крестьянского (фермерского) хозяйства;

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.

Директор Р.К. Колодезников

РЕШЕНИЕ
ИКМО МО «Хомустахский 1 наслег» № 5 от 27.01.2014 г. – 11 ч. 00 м.

1. Зарегистрировать кандидатом на должность главы МО «Хомустахский 1 наслег» Кондратьева Афанасия Афанасьевича, 1984 года рождения, образование среднее специальное, проживающего в селе Кысыл-Сыр Намского улуса, работающего директором ООО «Комфорт», самовыдвижение;
2. Выдать Кондратьеву Афанасию Афанасьевичу удостоверение кандидата на должность главы МО «Хомустахский 1 наслег».

Председатель ИКМО
Дьяконов М.Н.

РЕШЕНИЕ
ИКМО МО «Хомустахский 1 наслег» № 6 от 29.01.2014 г. – 10 ч. 50 м.

1. Зарегистрировать кандидатом на должность главы МО «Хомустахский 1 наслег» Николаева Андрея Анатольевича, 1978 года рождения, образование высшее, проживающего в городе Якутск, работающего снабженцем ООО «Ленские Зори», самовыдвижение;
2. Выдать Николаеву Андрею Анатольевичу удостоверение кандидата на должность главы МО «Хомустахский 1 наслег».

Председатель ИКМО
Дьяконов М.Н.

Сведения об исполнении бюджета, сведения о численности муниципальных служащих и работников муниципальных учреждений за 2013 года МО «Маймагинский наслег» Намского улуса РС(Я):

Исполнение бюджета МО «Маймагинский наслег» составило:

-по доходам 8 834 330,37 руб., или 99,8% от уточненного объема (8 850 656.00 руб.);

-по расходам 8 545 064,66 руб. или 96,2% от уточненного объема (8 881 138,34 руб.).

Дефицит бюджета составил 30 482,34 тыс. руб. Источником финансирования дефицита бюджета является изменение остатков средств на счетах бюджета.

Численность муниципальных служащих администрации МО «Маймагинский наслег» – 3 (три) человек. Расходы на их денежное содержание – 2 335 305,96 рублей.

Численность работников муниципальных учреждений составляет 2 человек, расходы на их денежное содержание – 757 900,00 рублей.

ООО «ВИКАРТ»
Немюгюнский хлебозавод

С связи с расширением на постоянную работу требуются Пекари, Кондитеры, Разнорабочие, Водители, Грузчики, Авто слесари.

От вас: Ответственность, умение работать в команде, энергичность, желание, можно без опыта работы, возраст от 23 до 38. При себе иметь санкнижку.

От нас: Достойная заработная плата, соц. пакет.

Обращаться по тел: 89142941877 89142665000

Деньги Легко и Быстро!

От 2000 до 15000 руб. по двум документам. Теперь работаем и по воскресеньям.

Наш адрес: с. Намцы, ул. Ленина, 12/2, ТЦ «Электра-Продукты», 2-й этаж, тел. 89142723633. Режим работы: с 10.00 до 18.00, сб.-вс.: с 10.00 до 15.00 ч.

«Аргыс-такси» по селу и улусу. Проезд до 24.00 – 100 руб., с 24.00 до 07.00 – 150 руб.
43-111, 43-232, 89142913221, 89841174289 89248676068, 89644250411
Грузовые перевозки
Предъявителю купона скидка – 20 руб.

СЪЕМКА СВАДЕБ И ТОРЖЕСТВ!

Желаете запечатлеть семейные торжества, свадьбы, юбилеи? Нет ничего проще – позвоните по телефону 42-9-48, 89243660623, 89141077316. Мы приедем и по вашему желанию качественно, профессионально снимем на видео и фото с отличным оформлением. Также принимаем заказы на имидж-фильмы, музыкальные клипы, семейное фотографирование на дому, перевод из видеокассет на цифровые носители, монтаж и запись частных видеосъемок.

6 февраля 2014 года с 16.00-18.00 часов в ходе отчета исполнительных органов государственной власти РС(Я) об итогах деятельности за 2013 год, заместителем Председателя Правительства РС(Я), руководителем группы Габышевой Феодосией Васильевной и членами рабочей группы проводится прием граждан населения в здании администрации МО «Намский улус».

Запись на прием проводится по адресу: с. Намцы, ул. Октябрьская, 1, каб. 310, по телефону 42-0-50

Сдается торговое помещение в магазине «Универ» с. Крест-Кытыл.
Тел. 89659954836, 89644279032, 89241740032

Сделаем по вашим размерам встроенную, корпусную **мебель, офисные перегородки, лоджии.**
Тел. 89247610053

Грузовые перевозки по селу, по городу.
Тел. 89243661967, 89841160270

Куплю б/у чугунный радиатор.
Тел. 89142882953

Учебный центр «Ратник» (г. Якутск) проводит 5-6 февраля

в с. Намцы выездное обучение с выдачей свидетельства для получения разрешения на приобретение, ношение и хранение огнестрельного оружия.

Стоимость обучения: 5000 руб. при себе иметь паспорт, фото 3х4 – 1 шт.

Место проведения: с. Намцы, ул. И. Винокурова, 15, здание ДОСААФ.

Тел. 89142701902

Коллектив, профком, методобъединение учителей русского языка и литературы Намской СОШ № 1 им. И.С. Гаврильева выражает глубокие соболезнования родным и близким по поводу кончины любимой матери и бабушки, ветерана педагогического труда, Отличника образования РС(Я)
БУБЯКИНОЙ
Веры Григорьевны.

Улуустааҕы киин балыыһа коллектива, администрацията, профкома медсестра Павлуцкая Октябрина Семеновнаҕа уонна дьиэ кэргэттэригэр тапталлаах эдьиийдэрэ
ПАВЛУЦКАЯ
Варвара Семеновна
уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Оскуолаҕа бииргэ үөрэммит, оҕо сааспыт көрдөөх доҕоро, сибээс үлэтин ветерана
ДЬЯКОНОВ
Руслан Лазаревич
ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан балыстарыгар, бырааттарыгар, дьиэ кэргэттэригэр дириҥ кутурҕаммытын биллэрэбит.
Хатырык орто оскуолатын 1968 сыллааҕы выпуһа

Выражаем глубокое соболезнование родным и близким в связи с кончиной
ДЬЯКОНОВА
Руслана Лазаревича,
который долгое время проработал в Намской пожарной охране. Скорбим вместе с вами.
Коллектив Намской пожарной охраны

Күндү балтыбыт
СОКОЛЬНИКОВА-ЯДРЕЕВА
Мария Николаевна
эмискэ ыалдьан олохтон туораабытынан ийэтигэр Нелли Еремеевнаҕа, кэргэнигэр Александр Николаевичка, быраатыгар Коляҕа, кыыһыгар Иришаҕа дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Намтан, Читаттан Ивановтар

Бииргэ үөрэммит табаарыспытыгар, үөрэнээччибитигэр Егоров Пронаҕа кини тапталлаах ийэтэ
ЕГОРОВА
Татьяна Егоровна
эдэр сааһыгар эмискэ хомолтолоохтук күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Эйигин кытта аһыыгын тэҥҥэ үллэстэбит. Кытаат. Тулуй.
Хатын-Арыы оскуолатыгар бииргэ үөрэммит оҕолорун, табаарыстарыҥ, кинилэр төрөппүттэрэ, кылаас салайааччыта

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуйааччы — ***41496,***
сургу тиһии,
хаһыаты таҥыы — ***41332,***
бухгалтерия — ***41141,***
факс — ***41141, 41496.***

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Эҥсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ ***— ПИ №ТУ14-0216.***

Сурукка аккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. ***Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.***

«ЭҤСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложнай уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Эҥсиэли» хаһыат
РИС талылынна, таҥылынна
уонна бэчээттиир сыаҕар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная уул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лиис
Көҥүл сыананан атыыланар
Индексэ — 54889. Тираһа — 2134
Бэчээккэ илии баттаныытын графига — 12:00 ч. 31.01.2014 с.
Бэчээккэ илии баттанна —11:20 ч. 31.01.2014 с.